



Pismo Związku Polaków w Rumunii

Polonus

1 (312) 2023

Revista Uniunii Polonezilor din România



Festiwal Jasełkowy



Festivalul „La ieslea Domnului”



16 grudnia 2022 r. odbyła się XX edycja Festiwalu Jasełkowego, organizowanego rokrocznie w Nowym Sokołcu przez Związek Polaków w Rumunii w okolicach świąt Bożego Narodzenia.

Jasełka to widowiska prezentujące biblijne wydarzenia związane z narodzeniem Jezusa. Ich polska nazwa wywodzi się od staropolskiego słowa „jasło”, oznaczającego drewniany żłób. Pierwsze tego rodzaju sceny pochodzą z XIII w., za ich twórcę uważany jest św. Franciszek z Asyżu. To z Włoch właśnie trafiły do wielu krajów, między innymi do Polski, gdzie pojawiły się na przełomie XIV i XV w. Początkowo widowiska prezentowano w kościołach, z czasem – na ulicach, placach i w domach. Głównymi bohaterami jasełek byli: Święta Rodzina, pastuszkowie, Trzej Królowie czy okrutny król Herod.

W dzisiejszej Polsce trudno sobie wyobrazić święta Bożego Narodzenia bez jasełek. Występy organizowane są w przedszkolach, szkołach, domach kultury, w teatrach, ale też na scenach na świeżym powietrzu, a także oczywiście w kościołach. Występom towarzyszą pieśni religijne i piosenki świąteczne, efektowne stroje, a czasami także żywe zwierzęta.

Podczas tegorocznego festiwalu wystąpili uczniowie szkół podstawowych w Nowym Sokołcu, Pojanie Mikuli, Serecie, Baineț, Moarze, Kaczyce, licealiści i uczniowie z Suczawy i Păltinoasy oraz licealiści uczący się w Colegiul im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului, a towarzyszyli im ich nauczyciele. Zaprezentowali oni scenki bożonarodzeniowe, śpiewali kolędy, recytowali wiersze. Występ każdej z grup wprowadził widzów w atmosferę zbliżających się świąt oraz przypominał, jak ważne jest zachowanie tej pięknej tradycji. Mówił o tym między innymi prezes Związku Polaków w Rumunii, poseł Gerwazy Longher, otwierając tegoroczny XX już festiwal.

W wydarzeniu uczestniczyli także kapelan Polaków z diecezji Jassy i proboszcz parafii w Nowym Sokołcu ks. dr Stanisław Kucharek, inspektor ds. języka polskiego w Wojewódzkim Kuratorium Szkolnym w Suczawie Cristina Maria Albu, dyrektorzy i koordynatorzy szkół z nauczaniem języka polskiego oraz nauczyciele, rodzice i dziadkowie występujących na scenie.

Na zakończenie prezes Gerwazy Longher podziękował uczestnikom za udział, nauczycielom, siostrą zakonną za przygotowanie uczniów i złożył wszystkim świąteczne życzenia. Nie mogło także zabraknąć podarków. Każdy uczestnik otrzymał od organizatorów paczkę ze słodkościami.

Pe data de 16 decembrie 2022, a avut loc cea de a XX-a ediție a Festivalului „La ieslea Domului” care se desfășoară în fiecare an la Solonețu Nou în preajma Sărbătorii Nașterii Domnului, organizat de Uniunea Polonezilor din România.

„Jasełka” este o reprezentare teatrală a evenimentelor biblice legate de nașterea lui Isus Cristos. Denumirea ei în limba polonă provine de la cuvântul „jasło” care înseamnă o iese făcută din scânduri. Primele reprezentări datează din secolul XIII, creatorul lor fiind Sfântul Francisc din Assisi. Tocmai din Italia au ajuns în mai multe țări, printre care și Polonia, unde au fost interpretate de la cumpăna secolelor XIV și XV. Inițial erau prezentate în biserici, iar mai apoi pe străzi, în piețe și case. Principalii eroi erau: Sfânta Familie, păstorașii, cei trei crai, îngerii și cumplitul rege Irod.

În Polonia de astăzi este dificil să ne imaginăm Crăciunul fără „jasełka”. Reprezentațiile sunt organizate în grădinițe, școli, case de cultură, teatre, dar și pe scene în aer liber și, bineînțeles, în biserici. Spectacolele sunt însoțite de cântece religioase și cântece de Crăciun, costume impresionante și uneori chiar și animale vii.

La ediția de anul acesta a festivalului au participat elevii școlilor gimnaziale din Solonețu Nou, Poiana Micului, Siret, Baineț, Moara, Cacica, elevii și liceenii din Suceava și Păltinoasa, precum și liceenii ce învață la Colegiul „Alexandru cel Bun” din Gura Humorului, însoțiți de profesorii lor. Au prezentat scenete, colinde și poezii legate de Nașterea Domnului. Evoluția fiecărei grupe a introdus pe cei prezenți în atmosfera sărbătorilor și a amintit cât de importantă este menținerea acestei tradiții frumoase. Acest lucru a afirmat, printre alții, președintele Uniunii Polonezilor din România, deputatul Ghervazen Longher, la deschiderea celei de-a XX-a ediții a festivalului din acest an.

La eveniment au participat, de asemenea, pr. dr. Stanislav Ioan Cucharec – capelan al polonezilor din dieceza de Iași și paroh în Solonețu Nou, inspectorul școlar pentru limba maternă polonă din cadrul Inspectoratului Școlar Județean Suceava, Cristina Maria Albu, precum și directorii și profesorii coordonatori ai școlilor cu predare a limbii polone, profesorii de limba polonă, părinții și bunicii actorilor. La final, președintele Ghervazen Longher a mulțumit elevilor pentru participare, profesorilor, surorilor domnicate de la Siret pentru pregătirea lor și a transmis tuturor urări de sărbători. Nu au lipsit nici cadourile, fiecare participant primind dulciuri din partea organizatorilor.

Elżbieta Wieruszewska-Calistru

Foto: Ștefania Carmen Dorosceac



Akcja mikołajkowa

Boże Narodzenie to ważne i piękne święto chrześcijan, będące okazją do rodzinnego spotkania przy ubranej choince, pod którą dzieci, ale także starsi, znaleźć mogą prezenty od Mikołaja. To czas, który przynosi nam wzruszenia i wiele radości.

Stało się już tradycją, że tuż przed świętami Związek Polaków w Rumunii poprzez prezesa i posła Gerwazego Longhera, pomaga Mikołajowi, organizując akcję mikołajkową dla dzieci i osób starszych z Bukowiny.

Z racji tego, że wszystkie polskie dzieci na Bukowinie – i te z przedszkola i te ze szkoły – były w tym roku bardzo grzeczne, Mikołaj zostawił dla nich w Związku Polaków w Rumunii paczki. Dotarły one do przedszkolaków i uczniów z: Nowego Sokoła, Pojany Mikuli, Pleszy, Păltinoasy, Moary, Kaczyki, Pârteștii de Sus, Rakowej, Baineț i Wikszan oraz do polskich dzieci z Suczawy, Gura Humorului, Seretu i Radowiec.

Aby pokazać, że były grzeczne i zasłużyły na mikołajkowe prezenty, dzieci odwodziły się i przygotowały piękne świąteczne przedstawienia.

Okolo dwóch tysięcy paczek trafiło do wszystkich miejscowości zamieszkałych przez Polaków na całej Bukowinie.

Dziękujemy sponsorowi naszej akcji mikołajkowej – firmie S.C. Maspex Romania za wsparcie, jakie co roku nam oferuje i sprawia, że Mikołaj jest jeszcze bogatszy i słodszy dla tych, którzy na niego czekają.

Vine, Vine Moș Crăciun

Nașterea Domnului este una dintre cele mai mari și frumoase sărbători ale creștinătății, dar și un bun prilej de a reuni familiile lângă bradul împodobit, sub care copiii, dar și adulții, se vor bucura de cadourile Moșului. Această perioadă ne aduce tuturor în suflet emoție și bucurie.

A devenit o tradiție ca în preajma sărbătorilor de iarnă Uniunea Polonezilor din România, prin președintele său, deputatul Ghervazen Longher să devină ajutorul lui Moș Crăciun. Astfel, în fiecare an se organizează acțiunea „Vine, vine Moș Crăciun” acțiune prin care copiii comunității poloneze din Bucovina și vârstnicii primesc daruri.

Pentru că preșcolarii și elevii din comunitatea poloneză din Bucovina au fost foarte cuminți în acest an, Moș Crăciun a venit mai devreme și a lăsat la Uniunea Polonezilor din România cadouri pentru ei. Cadourile moșului au ajuns la preșcolarii și elevii din Solonețu Nou, Poiana Micului, Pleșa, Păltinoasa, Moara, Căcica, Pârteștii de Sus, Racova, Baineț și Vicșani, dar și la copiii polonezi din Suceava, Gura Humorului, Siret și Rădăuți.

Pentru a demonstra că au fost cuminți și că merită cadourile din partea moșului, copiii au pregătit serbări frumoase de Crăciun.

Aproximativ două mii de cadouri au ajuns în localitățile în care trăiesc etnicii polonezi din întreaga Bucovină.

Îi mulțumim sponsorului nostru S.C. Maspex Romania pentru sprijinul pe care ni-l acordă an de an și face ca Moș Crăciun să fie mai bogat și mai gustos pentru toți cei care se bucură de cadourile lui.

Ștefania Carmen Dorosceac

Foto: Ștefania Carmen Dorosceac, Ierzyńska Michalina Budaș







Festivalul Bucovinean al Colindelor

A devenit deja o tradiție ca în a treia zi de Crăciun comunitatea poloneză din Bucovina să se întâlnească la Festivalul Bucovinean al Colindelor. După doi ani de pauză din cauza pandemiei, corurile romano-catolice din parohiile unde locuiesc polonezi din întreg decanatul Bucovina s-au întâlnit pe 27 decembrie la biserica „Coborârea Duhului Sfânt” din Solonețu Nou pentru a colinda împreună. În acest an, evenimentul, ajuns la cea de-a VIII-a ediție, a reunit corurile din Solonețu Nou, Poiana Micului, Pleșa,

Bukowiński Festiwal Kolęd

Tradycyjnie już trzeciego dnia świąt Bożego Narodzenia Polacy z Bukowiny spotykają się na Bukowińskim Festiwalu Kolęd. Po dwóch latach przerwy spowodowanej pandemią chóry rzymskokatolickie z parafii zamieszkałych przez Polaków z całego dekanatu bukowińskiego wystąpiły 27 grudnia w kościele pw. Zesłania Ducha Świętego w Nowym Solńcu w koncercie kolęd. Podczas tegorocznej ósmej edycji zaprezentowały się chóry z: Nowego Solńca, Pojany Mikuli, Pleszy, Seretu, Kaczyki, Gura

Cacica, Gura Humorului, Rădăuți, Moara, Suceava și Vicșani. Au fost interpretate colinde în limba polonă, română, dar și în limba latină, cele cunoscute de toată lumea, dar și colinde vechi, rar cântate chiar și în Polonia, dar păstrate aici, de polonezii din Bucovina. La ediția de anul acesta a participat și o delegație a schimbului XI al Contingentului Militar Polonez care staționează la Craiova. Soldații au interpretat două colinde în limba polonă.



Festivalul a fost deschis de președintele Uniunii Polonezilor din România, deputatul Ghervazen Longher care și-a exprimat bucuria de a fi din nou împreună și că putem păstra această frumoasă tradiție, cea a colindatului.

După concert, participanții la festival s-au întâlnit la Casa Polonă din localitate pentru a se așeza împreună la masă și pentru a se împărți cu „opłatek” – azimă. „Opłatek” au fost binecuvântate de către capelanul schimbului XI al Contingentului Militar Polonez, maiorul Sebastian Semrau și pr. dr. Stanislav Ioan Cucharec, capelanul credincioșilor polonezi din dieceza de Iași și paroh la Solonețu Nou. Președintele Uniunii Polonezilor din România, deputatul Ghervazen Longher a transmis urări tuturor celor prezenți.



Humorului, Radowiec, Moary, Suczawy i Wikszan. Zabrzmiwały kolędy w języku polskim, rumuńskim i po łacinie, te dobrze wszystkim znane oraz kolędy stare, rzadko wykonywane nawet w Polsce, a zachowane tutaj, u Polaków na Bukowinie. W tym roku w festiwalu udział wzięła także delegacja XI zmiany Polskiego Kontyngentu Wojskowego, stacjonującego w Krajowej. Żołnierze także zaśpiewali dwie polskie kolędy.



Festiwal otworzył prezes Związku Polaków w Rumunii, poseł Gerwazy Longher, który między innymi wyraził radość z faktu, że znowu możemy się spotykać i że dzięki temu zachowujemy tę piękną polską tradycję śpiewania kolęd.

Po koncercie uczestnicy festiwalu spotkali się w miejscowym Domu Polskim, aby polskim zwyczajem zasiąść wspólnie do stołu i podzielić się opłatkiem. Opłatek pobłogosławili kapelan XI zmiany Polskiego Kontyngentu Wojskowego ks. Sebastian Semrau oraz kapelan Polaków z diecezji Jassy i proboszcz w Nowym Sokołcu ks. dr Stanisław Jan Kucharek. Prezes Związku Polaków w Rumunii, poseł Gerwazy Longher złożył natomiast wszystkim obecnym świąteczne życzenia.





Evenimentul a fost găzduit de inițiatorii acestuia – președintele Uniunii Polonezilor din România, deputatul Ghervazen Longher și soția sa, Victoria Longher. La eveniment au participat preoți din întregul decanat de Bucovina, pr. Alois Farțadi, decan de Bucovina, precum și soldații Schimbului XI al Contingentului Militar Polonez care staționează la Craiova în frunte cu comandantul lor, maiorul Adam Gombiński și capelanul maior Sebastian Semrau.

Pe această cale dorim să mulțumim preoților, corurilor și tuturor celor care au răspuns pozitiv la invitația noastră de a participa la acest eveniment atât de drag nouă.



Pentru organizarea Festivalului Bucovinean al Colindelor, Uniunea Polonezilor din România a primit cofinanțare de la Cancelaria Primului Ministru, prin intermediul Asociației „Wspólnota Polska”.

Tekst i zdjęcia | Text și poze:
Iuliana Agneșca Dascălu



Gospodarzem wydarzenia byli jego pomysłodawcy – prezes Związku Polaków w Rumunii, poseł Gerwazy Longher wraz z małżonką Victorią Longher. Gościliśmy także księży z całego dekanatu bukowińskiego, z dziekanem ks. Aloisem Farțadi, a także żołnierzy XI zmiany Polskiego Kontyngentu Wojskowego stacjonującego w Krajowej z dowódcą mjr. Adamem Gombińskim i kapłanem mjr. Sebastianem Semrau.

Pragniemy tą drogą podziękować wszystkim duchownym, chórom i wszystkim, którzy przyjęli zaproszenie do udziału w tym ważnym dla nas wydarzeniu.



Na organizację Bukowińskiego Festiwalu Kolęd Związek Polaków w Rumunii otrzymał dofinansowanie ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów za pośrednictwem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”

Tłum. Elżbieta Wieruszewska-Calistru





Koniec każdego roku jest okresem intensywnej działalności, albowiem mamy wiele świąt narodowych i kościelnych, z okazji których organizuje się liczne i ciekawe imprezy.

Tak też i „Dom Polski” w Bukareszcie starał się zapewnić członkom swojej organizacji i sympatom odpowiedni program. I choć mieliśmy wiele trudności, w dużej mierze udało się nam je pokonać.

Zaczeliliśmy od 1 listopada – dnia Wszystkich Świętych. Tradycyjnie grupa 15 członków naszej organizacji, razem z księdzem i konsulem RP Jarosławem Szkirpanem spotkała się na cmentarzu katolickim Bellu w Bukareszcie. Odwiedziliśmy 25 grobów Polaków, oczyściliśmy je z liści, złożyliśmy biało-czerwone kwiaty, zapaliliśmy znicze i pomodliliśmy się za ich dusze. Dzień był pogodny – jakby zmarli byli nam wdzięczni, że o nich nie zapominamy.

Świętowaliśmy też 11 listopada – Narodowy Dzień Niepodległości Polski. Spotkaliśmy się w Domu Polskim w około 30 osób i wysłuchaliśmy odczytu o tych pamiętnych wydarzeniach z 1918 r. oraz patriotycznych wierszy. Wielkim powodzeniem cieszył się późniejszy poczęstunek, bo mieliśmy tzw. „polonezi” (polskie parówki), różnego rodzaju pierogi – z serem, kapustą i grzybami oraz dwa torty. Było bardzo fajnie, nawet zaśpiewaliśmy „Niech żyje Polska” oraz „Sto lat” dla Michałów i Gabrielów.

Spotkaliśmy się także w inną sobotę, żeby świętować razem Andrzejki i Święto Narodowe Rumunii przypadające 1 grudnia. Było nas tylko 20 osób, ale panowała za to świetna atmosfera przy kawie i lampce wina.

W dniach 7-11 grudnia „Dom Polski” w Bukareszcie reprezentował Związku Polaków w Rumunii w Targach Książki „Gaudeamus” w pawilonie nr 2 ROMEXPO. Prezentowaliśmy się przy stoisku 157 Departamentu Relacji Interetnicznych. Pokazaliśmy miesięcznik „Polonus” i „Małego Polonusa”, książki autorstwa członków naszej organizacji: Danuty Roman, Gabrieli Klimowicza, Bogdana Polipciuka, jak i tłumaczy literatury polskiej: Constantina Geambaşu, Cristiny Godun, Vasile Moga, Ioanny Diaconu-Mureşan, Passionarii Stoicescu. Przy stoisku przez cały okres targów było po dwóch członków naszej organizacji. Wielu z nas brało także udział w promocjach książek i spotkaniach z autorami

Sfârşitul fiecărui an este o perioadă de activitate intensă, pentru că avem multe sărbători naţionale şi religioase, cu ocazia cărora organizăm multe manifestări interesante.

Aşa şi „Dom Polski” din Bucureşti a încercat să asigure pentru membrii şi simpatizanţii săi un program adecvat. Şi deşi avem multe dificultăţi, am reuşit în mare măsură.

Am început cu 1 noiembrie – Ziua Tuturor Credincioşilor Răposaţi. În mod tradiţional, un grup de 15 dintre membrii noştri, împreună cu preotul şi consulul Poloniei la Bucureşti, domnul Jarosław Szkirpan, ne-am întâlnit la Cimitirul Catolic „Bellu” din Bucureşti. Am vizitat 25 de morminte ale polonezilor, curăţându-le de frunze, depunând flori albe şi roşii, aprinzând candelile şi rugându-ne pentru sufletele lor. Ziua a fost senină – ca şi cum cei decedaţi ne erau recunoscători pentru că nu-i uităm.

Am sărbătorit şi 11 noiembrie – Ziua Independenţei Poloniei. Ne-am întâlnit la Dom Polski aprox. 30 de persoane, ascultând o prelegere despre evenimentele memorabile din 1918, precum şi versuri patriotice. De un mare succes s-a bucurat masa festivă de mai târziu, pentru că am avut: „polonezi” (crenvurşti polonezi), trei soiuri de colţunaşi – cu brânză, varză şi ciuperci, precum şi două torturi. A fost frumos, pentru că am cântat chiar „Trăiască Polonia!”, dar şi „La mulţi ani!” pentru Mihaili şi Gabrieli.

Ne-am întâlnit şi într-o altă sâmbătă, sărbătorind împreună seara de Sfântul Andrei şi 1 decembrie – Ziua Naţională a României. Am fost doar 20 de persoane, însă am avut o atmosferă minunată la o cafea şi un pahar de vin.

De pe 7 pe 11 decembrie „Dom Polski” Bucureşti, în numele Uniunii Polonezilor din România, a participat la Târgul de Carte „Gaudeamus”, în pavilionul nr. 2 al ROMEXPO. Am avut o masă la standul 157 al Departamentului pentru Relaţii Interetnice. Am prezentat revista lunară „Polonus” şi „Mały Polonus”, cărţi având drept autori membrii noştri: Danuta Roman, Gabriel Klimowicz, Bogdan Polipciuc, ca şi ale traducătorilor literaturii poloneze: Constantin Geambaşu, Cristina Godun, Vasile Moga, Ioana Diaconu-Mureşan, Passionaria Stoicescu. La stand, pe întreaga durată a târgului s-au aflat câte doi dintre membrii noştri. Mulţi dintre noi am participat la lansări de carte şi la întâlniri cu autori şi traducători, cumpărând titluri noi şi interesante. După doi ani de

i tłumaczami czy kupowało nowe i ciekawe tytuły. Wznowione po dwóch latach pandemii targi były dużym sukcesem i pokazały, że ludzie nadal lubią czytać. Cieszymy się, że polska literatura, jak i polonijni autorzy – w tym ci z Rumunii – mają w tym swój duży udział.



pandemie, reluarea târgului de carte a fost un mare succes, confirmând că oamenilor le place în continuare să citească. Ne bucurăm că literatura polonă, ca și scriitorii din diaspora polonă – inclusiv din România – au în aceasta o contribuție importantă.



W sobotę 10 grudnia w Domu Polskim w Bukareszcie 25 dzieci (w tym troje z Ukrainy, mieszkające u członków naszej organizacji), przy pięknie ozdobionej choince spotkało się z dwoma świętymi Mikołajami – jeden był polskojęzyczny, a drugi rumuńskojęzyczny. Dzieci były grzeczne – śpiewały, deklamowały wiersze, a nawet tańczyły, za co otrzymały piękne paczki z prezentami. Imprezę sfilmowała rumuńska telewizja – Redakcja Mniejszości Narodowych, a my mogliśmy tę relację później obejrzeć na kanale TVR1.

14 grudnia, współpracując ze Związkiem Polaków w Rumunii i posłem Gerwazym Longherem (wysłano nam z Suczawy dwa polskie stroje ludowe i ozdoby na choinkę), dwóch chłopców z naszej organizacji – Rareș Valașciuc i Mădălin Manea wzięło udział w dekorowaniu Choinki Mniejszości Narodowych w Muzeum Wsi w Bukareszcie. Wydarzenie to także sfilmowała TVR.

Sâmbătă, pe 10 decembrie, la Dom Polski din București, 25 de copii (dintre care trei din Ucraina, locuind la membrii noștri), lângă un brad frumos împodobit, s-au întâlnit cu doi Moși Nicolae – unul vorbind polona, iar cel de-al doilea româna. Copii au fost cuminți – au cântat, au declamat versuri, ba chiar au dansat, pentru care au primit frumoase pachete cu daruri. Manifestarea a fost filmată de către Redakția Minorității a televiziunii române, iar noi am putut-o vedea pe postul TVR1.

Pe 14 decembrie, colaborând bine cu Uniunea Polonezilor din România și cu domnul deputat Ghervazen Longher (ne-au furnizat două costume populare poloneze și frumoase decorații de pom de Crăciun), doi dintre băieții noștri – Rareș Valașciuc și Mădălin Manea, au luat parte la decorarea Bradului Minorităților Naționale de la Muzeul Satului din București. Această manifestare a fost și ea filmată de către TVR.



24 grudnia, w tradycyjną Wigilię, w godzinach 16:00-20:00 spotkaliśmy się w Domu Polskim. Przyszło 25 osób, w większości seniorów i osób samotnych. Słuchaliśmy kolęd, czytaliśmy otrzymane życzenia świąteczne, podzieliliśmy się opłatkiem i biesiadowaliśmy przy stole z 12 tradycyjnymi polskimi daniami: barszczem czerwonym (niestety bez uszek), pierogami – z grzybami, kapustą i serem, smażonym karpem, ikrą z oliwkami, matiasami w oleju (rodzaj śledzia), szprotkami, „bitą” fasolą (rumuński dodatek), ćwikłą, makowcem. Na Pasterkę – tę transmitowaną z Watykanu – goście poszli do swoich domów, dostając jeszcze spod choinki paczkę z produktami firmy Zdrowit (serdecznie dziękujemy szczególnie Cristianowi Iliescu), nowego „Polonusa” i kalendarz Związku Polaków w Rumunii na rok 2023 (z całego serca dziękujemy za to prezesowi Gerwazemu Longherowi i redakcji „Polonusa”).

26 grudnia, w drugi dzień świąt Bożego Narodzenia o 11:00 znów spotkaliśmy się w Domu Polskim, by śpiewać polskie i rumuńskie kolędy. Było nas 15 osób, ale za pomocą platformy ZOOM dołączyły do nas online, jak zwykle, Zofia Kostuj z Kra-

Pe 24 decembrie, la o Wigilia (Ajun al Crăciunului) tradițională, de la 16:00 la 20:00, ne-am întâlnit la Dom Polski. Am fost 25 de persoane, în principal seniori și persoane singure. Am ascultat colinde, am citit urările de sărbători primite, am împărțit „opla-tek” (azimă) și am petrecut cu cele 12 feluri tradiționale de mâncare poloneze: borșul roșu (dar fără „urechiușe”), colțunașii – cu ciuperci, varză și brânză, crapul prăjit, icre cu măsline, „matias” (specialitate de hering în ulei), șproturi, fasole bătută (adaos românesc), sfeclă roșie cu hrean, cozonac cu mac. Pentru slujba religioasă de Crăciun – de această dată de la Vatican – oaspeții au plecat la casele lor, primind de sub bradul de Crăciun câte un pachet de produse de la firma Zdrowit (le mulțumim din suflet – mai ales domnului Cristian Iliescu), noul număr al revistei „Polonus” și un calendar pentru 2023 al Uniunii Polonezilor din România (pentru care le mulțumim din inimă – în principal domnului președinte Ghervazen Longher și redacției revistei „Polonus”).

Pe 26 decembrie, în a doua zi de Crăciun – de la ora 11:00 – ne-am întâlnit din nou la Dom Polski pentru a cânta colinde poloneze și românești. Am

kowa i Camelia Popescu Hriscu z Konstancy. Ta ostatnia śpiewała, akompaniując sobie na gitarze kołędy, a my przy stole zjadaliśmy co zostało z Wigilii: pierogi, rybę, ale też nowe dania: babki i rumuński „cozonac”. Potem my, ci z Bukaresztu, śpiewaliśmy kołędy. Znów było fajnie i swojsko w naszym Domu Polskim. Polska nuta nadal rozbrzmiewa także tutaj, w stolicy Rumunii. I choć jest nas coraz mniej i mamy duże trudności, jesteśmy szczęśliwi mogąc być razem!

Warto też wspomnieć, że nadal organizujemy spotkania online za pomocą platformy ZOOM w piątki od 18:30 do 20:00 oraz w soboty od 11:00 do 13:00 – te ostatnie w Domu Polskim. Cieszy nas, że bierze w nich udział 10-20 osób, tak z Rumunii – z Konstancy, Jassy, Klużu, Ploiești, Suczawy, ale i z innych krajów – z Polski, Mołdawii, Niemiec, Francji. Dziękujemy szczególnie Constantinowi Geambașu, Krzysztofowi Nowakowi i Ioanie Diaconu-Mureșan za ich udział w naszych spotkaniach w ostatnim czasie.

Serdecznie dziękujemy także Fundacji dla Rodaka z Olsztyna i jej prezes Joannie Wilk-Yaridiz za współpracę i piękne świąteczne życzenia od dzieci z Polski, które staramy się, by dotarły do naszych dzieci i seniorów.

Dziękujemy na koniec również wszystkim członkom naszej organizacji i sympatykom za to co robią dla naszego „Domu Polskiego” w Bukareszcie, dla polskości w Rumunii! Niech nam w tym Bóg dopomóż!

fost 15 persoane, dar cu ajutorul programului ZOOM on-line, cu noi, au fost, ca de obicei, doamna Zofia Kostuj din Cracovia, și doamna Camelia Popescu Hriscu din Constanța. Aceasta din urmă, ne-a cântat live colinde, acompaniată de chitară, iar noi la masă mâncam ceea ce a mai rămas de la Wigilia: colțunași, pește prăjit, dar și altele aduse: „babka” poloneză și cozonac românesc. Apoi noi, cei din București, am cântat și noi colinde. Din nou a fost frumos, ca acasă, aici la Dom Polski din București. Nota poloneză continuă să răsună și aici în capitala României, iar noi, deși suntem tot mai puțini și avem mari dificultăți, suntem fericiți că suntem împreună.

Merită să menționăm că, în continuare, ne ținem de întâlnirile on-line cu ajutorul programului ZOOM: în fiecare vineri între orele 18:30 și 20:00 și în fiecare sâmbătă între orele 11:00 și 13:00 – acestea din urmă la Dom Polski din București. Ne bucură că 10-20 de persoane participă la ele, atât în România: din Constanța, Iași, Cluj, Ploiești, Suceava, dar și din străinătate: Polonia, Moldova, Germania, Franța. Mulțumim îndeosebi: domnului Constantin Geambașu, domnului Krzysztof Nowak și doamnei Ioana Diaconu-Mureșan pentru participarea lor la întâlnirile noastre din ultima perioadă.

De asemenea, mulțumim mult și organizației Fundația dla Rodaka (Fundația pentru Compatriot) din Olsztyn, doamnei președinte Joanna Wilk-Yaridiz pentru colaborare și pentru trimiterea de frumoase felicitări de sărbători de la copii din Polonia, pe care încercăm să le transmitem copiilor și seniorilor noștri.

Nu în ultimul rând, mulțumim tuturor membrilor și simpatizanților noștri pentru tot ce fac pentru menținerea „Dom Polski” din București, pentru menținerea polonității în România. Pentru aceasta, Dumnezeu să ne sprijine în continuare!

Bogdan Polipciuc

Zdjęcia nadesłane przez autora | Fotografii trimise de către autor

Ziua Minorităților Naționale

La Colegiul Național „Petru Rareș”

Ziua Minorităților Naționale din România este sărbătorită, în fiecare an, pe data de 18 decembrie. La 18 decembrie 1992, Adunarea generală a ONU a adoptat Declarația cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale, etnice, reli-

Dzień Mniejszości Narodowych

W Colegiul Național im. Petru Rareș

Co roku 18 grudnia w Rumunii świętowany jest Dzień Mniejszości Narodowych. Tego dnia w roku 1992 przyjęta została jako rezolucja Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych Deklaracja Praw Osób Należących do Mniejszości Narodo-

gioase și lingvistice. Documentul internațional oferă o garanție a drepturilor minorităților în general, astfel încât mai multe state i-au recunoscut importanța prin declararea zilei de 18 decembrie ca Zi a minorităților naționale.

În anul 2017, deputații aparținând grupului minorităților naționale au inițiat un proiect de lege pentru ridicarea la nivel de sărbătoare națională a acestei tradiții. Legea a fost adoptată de Senat la 23 octombrie 2017 și de Camera Deputaților la 21 noiembrie 2017, iar decretul privind promulgarea legii a fost semnat de președintele Klaus Iohannis la 7 decembrie 2017.

Pe data de 15 decembrie 2022 inspectorul școlar pentru limba maternă polonă, prof. Cristina-Maria Albu, inspectorul școlar pentru istorie, prof. Daniel Hrenciuc, inspectorul școlar pentru limba ucraineană, prof. Ilie Sauciuc, inspectorul școlar pentru rromi, prof. Lucian Dimitriu de la Inspectoratul Școlar Județean Suceava, în colaborare cu Colegiul Național „Petru Rareș” din Suceava au organizat un eveniment cultural-artistic dedicat Zilei Minorităților Naționale.

La eveniment au participat: inspectorul școlar pentru limba maternă polonă, prof. Cristina-Maria Albu, inspectorul școlar pentru istorie, prof. Daniel Hrenciuc, directorul prof. Daniela Dungeanu, directorul adjunct prof. Anca Greculeac, precum și cadre didactice și elevi ai Colegiului Național „Petru Rareș”.

Toți au subliniat importanța minorităților naționale în Bucovina și aportul adus de acestea la dezvoltarea culturii. Doamna inspector, prof. Cristina-Maria Albu, a precizat cât de importantă este educația copiilor pentru păstrarea tradițiilor, acestea contribuind la dezvoltarea personală a elevilor. Ea a încurajat toți copiii să mențină și să promoveze obiceiurile specifice minorității din care fac parte felicitând pe toți cei prezenți pentru aportul adus în acest sens.

A urmat un program artistic oferit de reprezentanți ai minorităților: poloneză, ucraineană, rromani. Minoritatea poloneză a fost reprezentată de ansamblul muncitorilor polonezi din Poiana Micului „Mała Pojana”, coordonat de doamna Agneșca Polacec, care a prezentat un moment artistic deosebit format din dansuri și cântece poloneze.

Mulțumim Uniunii Polonezilor din România și domnului deputat Ghervazen Longher pentru sprijinul acordat în organizarea evenimentului.

Tekst i zdjęcia | Text și foto: Cristina-Maria Albu
– inspector școlar pentru limba maternă polonă

wych i Etnicznych, Religijnych i Językowych. To pierwszy międzynarodowy akt, gwarantujący poszanowanie praw mniejszości w ramach ochrony praw człowieka, ratyfikowany przez większość państw na świecie. Dlatego też w wielu krajach właśnie ten dzień poświęcony jest mniejszościom narodowym.

W 2017 r. posłowie z klubu parlamentarnego mniejszości narodowych zgłosili projekt ustanowienia tego dnia świętem narodowym. 23 października 2017 r. ustawa przyjęta została przez Senat, 21 listopada tegoż roku przez Izbę Deputowanych. Już 7 grudnia ustawę podpisał prezydent Klaus Iohannis.

15 grudnia 2022 r. inspektor do spraw nauczania języka polskiego ojczystego Cristina-Maria Albu, inspektor do spraw nauczania historii Daniel Hrenciuc, inspektor do spraw nauczania języka ukraińskiego Ilie Sauciuc oraz inspektor do spraw Romów Lucian Dimitriu z Wojewódzkiego Kuratorium Szkolnego w Suczawie, we współpracy z Kolegiul Național im. Petru Rareșa w Suczawie zorganizowali wspólnie wydarzenie kulturalne poświęcone Dniu Mniejszości Narodowych.

W wydarzeniu tym udział wzięli: inspektor do spraw nauczania języka polskiego ojczystego Cristina-Maria Albu, inspektor do spraw nauczania historii Daniel Hrenciuc, a także dyrekcja – Daniela Dungeanu i Anca Greculeac – oraz nauczyciele i uczniowie Kolegiului Național im. Petru Rareșa.

Wszyscy zgodnie podkreślali znaczenie mniejszości narodowych dla Bukowiny i ich wkładu w rozwój kulturalny regionu. Inspektor Cristina-Maria Albu powiedziała między innymi, jak ważne jest wychowywanie dzieci w duchu zachowania tradycji, co przyczynia się do ich osobistego rozwoju. Zachęcała wszystkich uczniów do podtrzymywania i propagowania zwyczajów charakterystycznych dla ich mniejszości i dziękowała za ich starania w tym względzie.

Następnie zaprezentowano program artystyczny przygotowany przez przedstawicieli mniejszości polskiej, ukraińskiej i romskiej. Polaków reprezentował zespół bukowińskich górali polskich „Mała Pojana” z Pojany Mikuli, kierowany przez Agnieszkę Polacec, który wystąpił ze swoimi pieśniami i tańcami.

Dziękujemy niniejszym Związkowi Polaków w Rumunii i osobiście posłowi Gerwazemu Longherowi za wsparcie organizacji tego wydarzenia.

Tłum. Elżbieta Wieruszewska-Calistru



Concert de colinde

În perioada 28 noiembrie 2022-7 ianuarie 2023, pe esplanada Casei de Cultură din Suceava s-a desfășurat proiectul „Crăciun în Bucovina” inițiat și derulat de Consiliul Județean Suceava prin Centrul Cultural Bucovina. În cadrul acestui proiect au avut loc o serie de manifestări care au avut ca scop, printre altele, promovarea turismului în Bucovina.

În cadrul proiectului „Crăciun în Bucovina” Consiliul Județean Suceava a organizat un concert de colinde pentru a marca Ziua Minorităților Naționale, sărbătorită duminică, 18 decembrie. Uniunea Polonezilor din România a fost reprezentată de ansamblul muntenilor polonezi „Sołonczanka” din Solonețu Nou și de copiii polonezi din Moara. La această acțiune au mai fost prezenți colindători de la Bălcăuți, Bogdănești, Calafindești, Mitocu Dragomirnei, Salcea, Straja.

Koncert kolęd

W okresie 28 listopada 2022 r.-7 stycznia 2023 r. na placu przed Domem Kultury w Suczawie odbywał się projekt pod nazwą „Crăciun în Bucovina” (Boże Narodzenie na Bukowinie), zainicjowany i realizowany przez Radę Województwa Suczawa za pośrednictwem Centrum Kultury Bukowina. W ramach projektu odbył się cykl imprez promujących między innymi turystykę na Bukowinie.

Rada Województwa Suczawa w ramach projektu „Crăciun în Bucovina” zorganizowała także koncert kolęd z okazji przypadającego w niedzielę 18 grudnia Dnia Mniejszości Narodowych. Związek Polaków w Rumunii podczas koncertu reprezentował zespół bukowińskich górali polskich „Sołonczanka” z Nowego Sołońca oraz polonijne dzieci z Moary. W wydarzeniu uczestniczyli również kolędnicy z Balcăuți, Bogdănești, Calafindești, Mitocu Dragomirnei, Salcea i Straja.

Ștefania Carmen Dorosceac

Foto: Janina Bivol



Pomoc polskim społecznościom na Bukowinie

Pod koniec ubiegłego roku Związek Polaków w Rumunii przez prezesa, poślą Gerwazego Longhera zwrócił się do firmy S.C. Zdrovit România SRL z prośbą o przekazanie preparatów witaminowych, suplementów i innych produktów farmaceutycznych tej polskiej firmy i w ten sposób tuż przed świętami trafiły one do siedziby Związku Polaków w Rumunii. Przekazane zostały następnie do polskich środowisk na Bukowinie.

Związek Polaków w Rumunii serdecznie dziękuje niniejszym firmie S.C. Zdrovit România SRL. Szczególne podziękowania kierujemy do Pana Cristiana Iliescu za pomoc i zaangażowanie. Już po raz trzeci zorganizował on akcję przekazania produktów firmy S.C. Zdrovit România SRL środowisku polonijnemu na Bukowinie. To dla Polaków z Bukowiny bardzo cenne i potrzebne wsparcie.

Ajutor pentru comunitățile poloneze din Bucovina

La finalul anului trecut, Uniunea Polonezilor din România, prin președintele său, deputatul Ghervazen Longher, a întreprins demersuri către firma S.C. Zdrovit România SRL solicitând sponsorizare cu produse farmaceutice, vitamine și suplimente alimentare. Firma Zdrovit a dat curs cererii noastre și înainte de Crăciun la sediul Uniunii Polonezilor din România au ajuns produsele solicitate. Aceste produse au fost distribuite membrilor comunităților poloneze din Bucovina.

Pe această cale, Uniunea Polonezilor din România exprimă sincere mulțumiri firmei S.C. Zdrovit România SRL. Mulțumiri speciale adresăm domnului Cristian Iliescu pentru ajutorul și implicarea sa în demersul nostru. Este pentru a treia oară când organizează sponsorizarea de produse a firmei S.C. Zdrovit România SRL către comunitatea poloneză din Bucovina. Acesta este un sprijin foarte valoros și necesar pentru noi, membrii comunității poloneze.

Text și foto | Tekst i zdjęcia: Ștefania Carmen Dorosceac



Wieczór Kultury Polskiej w Jassach

Rok 2022 przyniósł nam wszystkim stopniowy powrót do życia sprzed pandemii, powrót do spotkań z przyjaciółmi, podróży, a także do wydarzeń kulturalnych bez ograniczeń liczby uczestników. W Jassach, z punktu widzenia miłośników kultury polskiej, najbardziej widocznym potwierdzeniem tego, że coś się zmieniło na lepsze był Wieczór Kultury Polskiej zorganizowany w niedzielę 11 grudnia po aż trzyletniej przerwie.

Podobnie jak przed pandemią, organizatorem wydarzenia był Związek Polaków w Rumunii we współpracy z Muzeum Nauki i Techniki im. Ștefana Procopiu, które wchodzi w skład Narodowego Kom-

Seara Culturală Poloneză la Iași

Anul 2022 ne-a adus tuturor o întoarcere treptată la viața de dinainte de pandemie, o revenire la întâlniri cu prieteni, călătorii, precum și la evenimente culturale fără limite de participanți. La Iași, pentru iubitorii de cultura poloneză, cea mai vizibilă schimbare în bine a fost Seara Culturală Poloneză, organizată duminică 11 decembrie, după o pauză de trei ani.

La fel ca înainte de pandemie, evenimentul a fost organizat de Uniunea Polonezilor din România în colaborare cu Muzeul Științei și Tehnicii „Ștefan Procopiu”, care face parte din Complexul Muzeal Național „Moldova” din Iași. Datorită acestui fapt,

pleksu Muzealnego Moldova w Jassach. Dzięki temu mogliśmy delektować się polską kulturą w pięknej sali im. Henriego Coandă w Pałacu Kultury.

Przybyłą publiczność powitała Monica Nănescu, dyrektor muzeum, zaś Ana Zielonka odczytała życzenia świąteczne prezesa Związku Polaków w Rumunii, posła do Parlamentu Rumunii z ramienia polskiej mniejszości Gerwazego Longhera, skierowane do zgromadzonych.

Z uwagi na świąteczną atmosferę podstawą programu były kolędy, zarówno polskie, jak i rumuńskie. Kolędy zostały zaprezentowane przez: grupę wokalaną „Mira” (dyrygentura Petronela Dârțu), studentów lektoratu języka polskiego na Uniwersytecie Alexandru Ioana Cuzy w Jassach (przygotowanie Dariusz Kasprzyk, Carmen Zaharia-Danicov) oraz zespół „Sołonzanka”, reprezentujący Związek Polaków w Rumunii (kierownik Ana Zielonka). Wszystkie wykonania były wyjątkowe, jednakże szczególne brawa należą się studentom, ponieważ jako jedyni nie występują na co dzień na scenie i dla większości z nich był to debiut przed szerszą publicznością. Z polskich kolęd mogliśmy usłyszeć: „Dzisiaj w Betlejem”, „Jezus Malusieńki”, „Przybieżeli do Betlejem”, „Paśli pasterze woły”, jak i „Skrzypi wóz”.

Szkoda byłoby nie wykorzystać spotkania po tylu latach do zaprezentowania również innych aspektów polskiej kultury niż same kolędy. Stąd też pomysł włączenia do programu polskiej muzyki klasycznej, jak i polskich tańców. Wieczory polskie uświetniali zawsze najlepsi wykonawcy i tak było również i tym razem. Usłyszeliśmy utwory Fryderyka Chopina w wykonaniu niezwykle utalentowanego Codrina Cheptine, ucznia klasy XI Liceum Artystycznego im. Octava Bancilă. Został on przygotowany przez profesor Carmen Zaharię-Danicov. Polskie tańce, poloneza i mazura, zaprezentował zaś zespół „Sołonzanka”, który przybył do Jass w pięknych szlacheckich strojach.

Nie mogło zabraknąć również zaoferowanego przez Związek Polaków w Rumunii poczęstunku. Publiczność miała okazję skosztować m.in. pierogów oraz tortu z nadrukowanym plakatem Wieczoru Kultury Polskiej w Jassach.

Koordinatorami wydarzenia byli: Monica Nănescu z Muzeum Nauki i Techniki, Fryderyk Kluska z jasskiej filii Związku Polaków w Rumunii, profesor Carmen Zaharia-Danicov z Liceum Artystycznego im. Octava Bancilă oraz Dariusz Kasprzyk, lektor języka polskiego z Uniwersytetu Alexandru Ioana Cuzy. Dwoje ostatnich wcieliło się również w rolę konferansjerów.

ne-am putut bucura de cultura poloneză în frumoasa sală „Henri Coandă” din Palatul Culturii.

Publicul a fost întâmpinat de doamna Monica Nănescu, directorul muzeului, iar doamna Ana Zielonka a citit urările de Crăciun din partea președintelui Uniunii Polonezilor din România, deputat în Parlamentul României din partea minorității polone, domnul Ghervazen Longher, adresate celor adunați.

Atmosfera de sărbătoare a fost marcată de colinde de Crăciun, atât poloneze, cât și românești, care au stat la baza programului. Colinde au fost prezentate de: grupul vocal „Mira” (dirijor Petronela Dârțu), studenții de la Lectoratul de limba polonă a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (îndrumați de Dariusz Kasprzyk și Carmen Zaharia-Danicov) și ansamblul „Sołonzanka” reprezentând Uniunea Polonezilor din România (coordonator Ana Zielonka). Toate spectacolele au fost excepționale, însă felicitări speciale merită studenții, pentru că ei nu evaluează în fiecare zi pe scenă și pentru cei mai mulți dintre ei acesta a fost debutul în fața unui public numeros. Dintre colinde poloneze am putut asculta printre altele: „Dzisiaj w Betlejem”, „Jezus Malusieńki”, „Przybieżeli do Betlejem”, „Paśli pasterze woły” și „Skrzypi wóz”.

Ar fi păcat, ca după atâția ani, să nu prezentăm în cadrul întâlnirii și alte aspecte ale culturii poloneze. De aici și ideea includerii muzicii clasice poloneze și a dansurilor poloneze în program. Serile Culturale Poloneze s-au bucurat întotdeauna de participarea celor mai buni artiști, la fel și de data aceasta. Am auzit lucrările lui Frédéric Chopin interpretate de talentatul Codrin Cheptine, elev al clasei a XI-a la Colegiul Național de Artă „Octav Bancilă”. A fost îndrumat de profesoara Carmen Zaharia-Danicov. Dansuri poloneze (polonaise și mazurcă), au fost prezentate de ansamblul „Sołonzanka”, care a venit la Iași în frumoase costume de nobili.

Desigur, nu putea lipsi o gustare, oferită de Uniunea Polonezilor din România. Publicul a avut ocazia să se bucure de preparate poloneze precum „pierogi” (asemănători colțunașilor) și o prăjitură decorată cu simbolul Serii Culturale Poloneze.

Coordonatorii evenimentului au fost: Monica Nănescu de la Muzeul Științei și Tehnicii, Frederic Kluska de la filiala Iași a Uniunii Polonezilor din România, profesorul Carmen Zaharia-Danicov de la Colegiul Național de Artă „Octav Bancilă” și Dariusz Kasprzyk, profesor de limba polonă la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. Ultimii doi au fost și crainicii serii.

Licznie zgromadzona publiczność jest potwierdzeniem, że wieczory polskie wpisały się już w kalendarz wydarzeń kulturalnych w Jassach. Z niecierpliwością czekamy na kolejny, który najprawdopodobniej odbędzie się w maju przy okazji Święta Narodowego Trzeciego Maja.

Dariusz Kasprzyk
– lektor języka polskiego w Jassach

Publicul numeros este o confirmare că seriile poloneze s-au înscris în calendarul evenimentelor culturale din Iași. Așteptăm cu nerăbdare următorul eveniment, care va avea loc cel mai probabil în luna mai, când polonezii sărbătoresc Ziua Constituției din 3 Mai.

Trad. Petrică Nițoiaia
– fostul student al Lectoratului
de Limba Polona, UAIC

Foto: Cristian Zielonka



Spotkanie wigilijne w Jassach

Od kilku lat tradycją jest organizowanie w grudniu Wieczoru Kultury Polskiej w Jassach, w czasie którego prezentowane są przede wszystkim polskie kolędy. Jest to jednakże wydarzenie dla szerokiej publiczności, a okres świąteczny to przecież przede wszystkim spotkanie w gronie bliskich i znanych nam osób. Stąd też, niezależnie od wspomnianego wieczoru, co roku organizowana jest przez lektorat języka polskiego Uniwersytetu im. Alexandru Ioana Cuzy w Jassach polska wigilia. Tak było również i ostatnio.

14 grudnia obecni oraz byli studenci lektoratu, a także przedstawiciele mniejszości polskiej w Jassach tradycyjnie spotkali się w katedrze slawistyki. Wszyscy wysłuchali krótkiej prezentacji o polskich zwyczajach wigilijnych, po czym nastąpił moment dzielenia się opłatkiem. Nie jest to tradycja wyłącznie polska, ale też niekoniecznie znana nawet rumuńskim katolikom. Opłatki na naszą wigilię zostały przysłane prosto z Polski. Oczywiście przygotowanie typowych polskich potraw jest trochę skomplikowane, ale nie zmienia to faktu, że na naszym wigilijnym stole nie zabrakło ryb, ciast i owoców. dopełnieniem świątecznej atmosfery było wspólne śpiewanie kolęd.

Warto dodać, że przez ostatnie dwa lata wigilia w katedrze slawistyki się nie odbywała. Mogła zostać zorganizowana już rok wcześniej, ale przy określonych restrykcjach, całkowicie wykluczających ideę spotkania wigilijnego, gdzie każdy gość jest mile widziany.

Największą radością dla mnie jako lektora jest fakt, że zarówno na Wieczór Kultury Polskiej, jak i polską wigilię przychodzą również byli studenci, a niektórzy już nawet ze swoimi dziećmi. To bardzo ważny sygnał, że te wydarzenia przywołują studentom dobre wspomnienia, do których chcą wracać. To dowód na to, że naprawdę warto kontynuować tradycję.

Dariusz Kasprzyk

– lektor języka polskiego w Jassach

Întâlnire cu ocazia Ajunului Crăciunului la Iași

De câțiva ani, în luna decembrie, există tradiția organizării Serii Culturale Poloneze la Iași, în cadrul căreia sunt prezentate în principal colinde poloneze. Acesta este un eveniment destinat publicului larg, cu toate că perioada sărbătorilor reprezintă, până la urmă, un timp petrecut cu oamenii apropiați și familia. În afară de această seară, în fiecare an, Lectoratul de limba polonă din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” organizează Ajunul Crăciunului în stil polonez. La fel s-a întâmplat și recent.

Pe 14 decembrie, foștii și actualii studenți ai lektoratului, precum și reprezentanții minorității polone din Iași s-au întâlnit, în mod tradițional, la Catedra de slavistică. Toți au ascultat o scurtă prezentare despre obiceiurile poloneze din Ajunul Crăciunului, urmată de împărțirea cu „oplatek”. Această tradiție nu este întâlnită doar în Polonia, însă nu este cunoscută de către românii catolici. „Oplatki” pentru Ajunul Crăciunului au fost trimise direct din Polonia. Desigur că pregătirea felurilor de mâncare cu specific polonez este puțin complicată, dar asta nu schimbă faptul că pe masa noastră de ajun nu a lipsit: peștele, prăjiturile și fructele. În completarea atmosferei de Crăciun au venit colindele cântate de către toți cei prezenți la eveniment.

Important de menționat este faptul că, în ultimii doi ani, la Catedra de slavistică nu a avut loc această întâlnire. Posibilitatea organizării acestui eveniment a existat acum un an, însă cu anumite restricții, excluzând complet ideea unei întâlniri în care fiecare oaspete este binevenit.

Cea mai mare bucurie a mea ca lector este că foștii elevi vin atât la Seara Culturală Poloneză, cât și de Ajunul Crăciunului, iar unii dintre ei chiar și cu copiii lor. Acesta este un semn foarte important că aceste evenimente le trezesc elevilor amintiri frumoase, la care aceștia doresc să se întoarcă. Aceasta este dovada vie a faptului că merită într-adevăr să păstrăm tradițiile.

Trad. Gabriela Macovei

– studenta la Lectoratul de Limba Polonă, UAIC

Zdjęcia nadesłane przez autora | Fotografii trimise de către autor



Prezes Gerwazy Longher wybrany do składu Sekretariatu Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych

Prezes Związku Polaków w Rumunii, poseł Gerwazy Longher podczas ostatniego zjazdu wybrany został na członka Sekretariatu Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych.

26 listopada 2022 r. w Centrum Polonii im. Ignacego Jana Paderewskiego w Pułtusk u odbył się XI Zjazd Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych. Ponieważ część delegatów uczestniczyła w Zjeździe zdalnie, odbył się on w formule hybrydowej. Związek Polaków w Rumunii, będący członkiem EUWP, reprezentował prezes Gerwazy Longher wraz z kapelanem Polaków z diecezji Jassy ks. dr. Stanisławem Janem Kucharkiem.

Președintele Ghervazen Longher a devenit membru al Secretariatului Uniunii Europene a Organizațiilor Diasporei Poloneze

Președintele Uniunii Polonezilor din România, deputatul Ghervazen Longher a fost ales la ultimul congres ca membru al Secretariatului Uniunii Europene a Organizațiilor Diasporei Poloneze.

Pe data de 26 noiembrie 2022 la Centrul Diasporei Poloneze „Ignacy Jan Paderewski” din Pułtusk a avut loc cel de-al XI-lea Congres al Uniunii Europene a Organizațiilor Diasporei Poloneze. O parte din delegați au participat online, de aceea Congresul s-a desfășurat în format hibrid. Uniunea Polonezilor din România, fiind membru al Uniunii Europene a Organizațiilor Diasporei Poloneze, a fost reprezentată de președintele Ghervazen Longher împreună

Europejska Unia Wspólnot Polonijnych – jak stanowi jej statut – jest otwartym, demokratycznym związkiem centralnych i ogólnokrajowych organizacji polskich i polonijnych, mających swoją siedzibę i działających w europejskich krajach osiedlenia. Zrzesza obecnie 42 organizacje z 28 krajów europejskich. Jej celami są natomiast: integracja i wzmocnienie pozycji europejskiego ruchu polonijnego, uzyskanie przez Polskę należnego miejsca w zjednoczonej Europie, zachowanie przez Polonię europejską polskiego dziedzictwa kulturowego, reprezentowanie Polonii europejskiej wobec struktur europejskich i międzynarodowych oraz wobec władz i organizacji polskich. EUWP jest członkiem Rady Polonii Świata. Podczas X Zjazdu w 2018 r. obchodziła swoje 25-lecie.

Podczas Zjazdu omówiono i podsumowano ostatnią kadencję oraz wybrano nowe władze. Tworzy je Sekretariat, złożony z prezydenta oraz nominowanych przez niego wiceprezydenta, sekretarza generalnego i skarbnika, a także wybierani przez Zjazd trzej sekretarze. Na stanowisko prezydenta Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych na kolejną kadencję delegaci jednogłośnie wybrali Edwarda Trusewicza z Litwy, który nominował Teresę Sygnarek ze Szwecji na stanowisko wiceprezydenta, Wojciecha Białka z Irlandii jako sekretarza generalnego oraz Korinnę Wesołowską z Węgier na skarbnika. Na członków Sekretariatu wybrano także: Helenę Legowicz z Czech, Urszulę Stefańską-Andreini z Włochy oraz Gerwazego Longhera z Rumunii.

Następnego dnia wszyscy delegaci udali się do bazyliki pułtuskiej na Mszę św., odprawioną w intencji Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych.

Elżbieta Wieruszewska-Calistru



cu capelanul polonezilor din dieceza de Iași, pr. dr. Stanislav Ioan Cucharec.

Uniunea Europeană a Organizațiilor Diasporei Poloneze – așa cum reiese din statutul acesteia – este o asocierie deschisă, democratică a organizațiilor centrale și naționale poloneze și a diasporei poloneze care au sediul și funcționează în statele europene de reședință. Aceasta reunește în prezent 42 de organizații din 28 de țări europene. Obiectivele sale sunt: integrarea și consolidarea poziției mișcării europene a diasporei poloneze, obținerea de către Polonia a locului care i se cuvine într-o Europă unită, păstrarea de către diaspora poloneză a moștenirii culturale și reprezentarea diasporei poloneze europene în fața structurilor europene și internaționale, precum și a autorităților și organizațiilor poloneze. Uniunea Europeană a Asociațiilor Diasporei Poloneze este membră a Consiliului Diasporei Poloneze Mondiale. A sărbătorit cea de-a 25-a aniversare în timpul celui de-al 10-lea Congres din 2018.

În timpul Congresului s-a discutat, s-a rezumat activitatea ultimului mandat și s-a ales noua conducere. Aceasta este alcătuită dintr-un Secretariat format din președinte și de vicepreședinți nominalizați de acesta, secretar general și trezorier, dar și din trei secretari aleși de Congres. În funcția de președinte al Uniunii Europene a Organizațiilor Diasporei Poloneze, pentru mandatul următor, delegații au ales în unanimitate pe Edward Trusewicz din Lituania care a nominalizat-o pe Teresa Sygnarek din Elveția pentru funcția de vicepreședinte, pe Wojciech Białek din Irlanda ca secretar general și pe Korinna Wesołowska din Ungaria pentru funcția de trezorier. Ca membri ai Secretariatului au fost aleși și: Helena Legowicz din Cehia, Urszula Stefańska-Andreini din Italia și Ghervazen Longher din România.

Următoarea zi toți delegații au participat la Sfânta Liturghie de la bazilica din Pułtusk oficiată în intenția Uniunii Europene a Organizațiilor Diasporei Poloneze.

Trad. Iuliana Agneșca Dascălu





Zródło | Sursa: www.eunp.eu

Targi Turystyczne „Tour&Travel”

W dniach 24-26 listopada 2022 r. Rada Województwa Suczawa, poprzez Narodowe Centrum Informacji i Promocji Turystycznej w Suczawie promowała Bukowinę jako destynację turystyczną na rumuńskim stoisku, udostępnionym przez rumuńskie Ministerstwo Przedsiębiorczości i Turystyki, na Międzynarodowych Targach Turystycznych „Tour&Travel” Warszawie.

To jedno z najbardziej prestiżowych wydarzeń branży turystycznej w Europie. Przez trzy dni wiodące firmy z Polski i zagranicy prezentują szeroką

Târgul de Turism „Tour&Travel”

În perioada 24-26 noiembrie 2022, Consiliul Județean Suceava, prin Centrul Național de Informare și Promovare Turistică Suceava, a promovat Bucovina ca destinație turistică, în cadrul standului României, pus la dispoziție de către Ministerul Antreprenoriatului și Turismului, la „Tour&Travel”, Varșovia (Polonia).

Târgul este unul dintre cele mai prestigioase evenimente din industria turismului din Europa. Timp de trei zile, companii de top din Polonia și din străinătate prezintă o gamă largă de produse și servi-

gamę produktów i usług. Udział w targach to niepowtarzalna okazja do poznania najnowszych trendów na rynku turystycznym i nawiązania kontaktów biznesowych. Wśród wystawców są: hotele, pensjonaty, sanatoria, gospodarstwa agroturystyczne, narodowe organizacje turystyczne, biura podróży, firmy transportowe, lotniska, ubezpieczyciele, portale internetowe i wydawnictwa turystyczne. Charakterystycznym elementem targów jest promocja krajów, miast i regionów.

Na zaproszenie Rady Województwa Suczawa w targach uczestniczył także Związek Polaków w Rumunii. Na naszym stoisku Ana Zielonka zaprezentowała kuchnię Polaków bukowińskich oraz hafty na ich strojach ludowych, a Eugen Zielonka swoje rzeźby. Towarzyszyła im Carmen Dorosceac ze Związku Polaków w Rumunii.

Podczas targów zespół „Ciprian Porumbescu” z Suczawy zaprezentował publiczności tańce i zwyczaje zimowe, a Stowarzyszenie „Produs în Bucovina” – bukowińską kuchnię.

cii. Participarea la târg este o ocazie unică de a afla cele mai recente tendințe de pe piața turismului și de a stabili contacte de afaceri. Printre expozanți se numără: hoteluri, pensiuni, sanatorii, ferme agroturistice, organizații naționale de turism, agenții de turism, companii care oferă servicii de transport, aeroporturi, asigurători, portaluri de internet și publicații turistice. Un element caracteristic al târgului este promovarea țărilor, orașelor și a regiunilor.

La invitația Consiliului Județean Suceava, la această manifestare a participat și Uniunea Polonezilor din România, care a fost reprezentată de către doamna Ana Zielonka – care a prezentat publicului gastronomia poloneză și brodatul costumelor polonezilor din Bucovina, domnul Eugen Zielonka, care și-a expus sculpturile și de Carmen Dorosceac, angajată a Uniunii Polonezilor din România.

Ansamblul „Ciprian Porumbescu” din Suceava a prezentat publicului dansuri populare și obiceiuri de iarnă, iar gastronomia bucovineană a fost prezentată de către Asociația „Produs în Bucovina”.

Ștefania Carmen Dorosceac

Zdjęcia uczestników wydarzenia | Fotografii ale participanților la eveniment





„Kresy 2022”

Raz do roku w Białymstoku! – znowu można zakrzyknąć na początku grudnia. Po dwóch latach, kiedy to z powodu pandemii Konkurs Recytatorski im. Adama Mickiewicza dla Polaków z Zagranicy „Kresy” odbywał się zdalnie, jego uczestnicy i organizatorzy mogli wreszcie spotkać się w Polsce twarzą w twarz. Tym razem także niedaleko Białegostoku, w otoczonej Puszcą Knyszyńską, wyjątkowym pogranicznym Supraślu. Mieliśmy niewątpliwą okazję przebywać w Domu Pielgrzyma, w murach Akademii Supraskiej, w monasterze Zwiastowania Przenajświętszej Bogarodzicy – jednym z pięciu męskich klasztorów prawosławnych w Polsce. Już pierwszego dnia poznaliśmy to wyjątkowe miejsce podczas spaceru, wizyty w Urzędzie Miejskim, gdzie przyjął nas burmistrz Supraśla, na plebanii rzymskokatolickiego kościoła pw. Świętej Trójcy i spotkania z proboszczem, zwiedzania Pałacu Buchholtzów – byłej rezydencji niemieckiej rodziny fabrykanckiej, obecnie siedziby Liceum Plastycznego. Tego dnia także w miejscowym Domu Ludowym obejrzelśmy kameralny spektakl Teatru Łątek z Supraśla pt. „Matecznik”, inspirowany albumem forograficznym Wiktora Wołkwa, światowej sławy artysty fotografującego przede wszystkim przyrodę Podlasia.

Sam konkurs odbył się w Teatrze Wierszalin w Supraślu – siedzibie niezwyklej grupy teatralnej, tworzącej wyjątkowe spektakle inspirowane obrzędowością i kolorytem kultury pogranicza. Podczas pobytu mieliśmy także okazję obejrzeć ich inspirowany mickiewiczowskimi tekstami spektakl „Ballady i romanse”.



„Kresy 2022”

„Raz do roku w Białymstoku”, adică o dată pe an la Białystok – se poate striga din nou la începutul lunii decembrie. După doi ani, din cauza pandemiei Concursul de Recitare „Adam Mickiewicz” pentru polonezii din afara granițelor „Kresy” s-a desfășurat online, participanții și organizatorii acestuia au putut în sfârșit să se întâlnească în Polonia față în față. De această dată, nu departe de Białystok, în deosebitul oraș de frontieră Supraśl, înconjurat de pădurea Knyszyn. Am avut o ocazie deosebită de a sta la Casa Pelerinului, între zidurile Academiei din Supraśl, la mănăstirea Buna Vestire a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu – una dintre cele cinci mănăstiri ortodoxe bărbătești din Polonia. Chiar din prima zi am făcut cunoștință cu acest loc unic în cadrul unei plimbări, a unei vizite la primărie unde am fost întâmpinați de primarul orașului Supraśl, la casa parohială a Bisericii Romano-Catolice Sfânta Treime și a întâlnirii cu părintele paroh, vizita la Palatul Buchholtz – fosta reședință a unei familii germane de proprietari de fabrici, în prezent sediul Liceului de Artă. Tot în această zi, la Casa de Cultură am urmărit un spectacol cameral al Teatrului de Păpuși „Łątek” din Supraśl intitulat „Matecznik”, inspirat din albumul de fotografie al lui Wiktor Wołkow, artist de renume mondial care a fotografiat în principal natura din Podlasie.

Concursul în sine s-a desfășurat la Teatrul Wierszalin din Supraśl – sediul unui grup teatral deosebit, care crează spectacole inedite inspirate din ritualurile și coloritul culturii de graniță. În timpul șederii noastre am avut ocazia să vedem spectacolul lor „Balade și romanțe” inspirat din textele lui Mickiewicz.

Podczas tegorocznego 31. Konkursu Recytatorskiego im. Adama Mickiewicza dla Polaków z Zagranicy „Kresy 2022” wystąpiło dwudziestu recytatorów z dziewięciu krajów. Niestety z powodu toczącej się wojny, zabrakło silnej zawsze reprezentacji Ukrainy (skąd przyjechały w tym roku jedynie dwie recytatorki) oraz Rosji. Coraz trudniejsza dla nauczania języka polskiego i polskości w ogóle jest także sytuacja na Białorusi. Konkurs jednak szczęśliwie się odbył. Jego symbolem od ponad 30 lat jest uskrzydłony stół, w tym roku jednak nie pojawił się on na scenie podczas uroczystej gali, symbolicznie stał złożony w teatralnym foyer.

Kolejne pokonkursowe dni były bardzo pracowite, składały się na nie warsztaty wokalne oraz aktorskie, dykcyjne, z interpretacji tekstu czy ze świadomości ciała, ale także tradycyjne spotkanie wigilijne, z kolędami i dzieleniem się opłatkiem. Resztę czasu zajmowały przygotowania do kończącej konkurs gali. Na zakończenie na deskach Białostockiego Teatru Lalek wystąpili więc wszyscy uczestnicy w widowisku inspirowanym recytowanymi utworami, po którym odczytano werdykt i wręczono nagrody, wyróżnienia, nagrodzono także pozostałych uczestników. Grand Prix tegorocznego 31. konkursu zdobył Bartosz Urbanowicz z Litwy, miejsce I zajęła Wiktorija Milenko z Kazachstanu, a nagrodę za interpretację utworu Adama Mickiewicza otrzymał Dominik Wołkonowski z Litwy.

Rumunię na tegorocznych „Kresach” reprezentowały zwyciężczynie naszych eliminacji: Caterina Beleş z Nowego Sokoła i Bianca Carmen Polacec z Pojany Mikuli – obie są uczennicami Colegiul im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului i przygotowywały się na konkurs pod okiem nauczycielki języka polskiego Hanny Gałęckiej.

Elżbieta Wieruszewska-Calistru

W edycja de anul acesta, cea de-a 31-a a Concur-sului de Recitare „Adam Mickiewicz” pentru polonezii din afara granițelor „Kresy 2022” au participat douăzeci de recitatori din nouă țări. Din păcate, din cauza războiului în curs, a lipsit reprezentarea întotdeauna puternică a Ucrainei (de unde anul acesta au venit doar doi recitatori) și a Rusiei. Și situația din Belarus face din ce în ce mai grea predarea limbii polone și a polonității în general. Cu toate acestea, competiția s-a desfășurat cu succes. De mai bine de 30 de ani, simbolul concursului este o masă înaripată, dar anul acesta nu a apărut pe scenă în timpul ceremoniei de gală, ci a stat neasamblat simbolic în foaierul teatrului.

Zilele de după concurs au fost foarte încărcate, au inclus ateliere de canto și actorie, dicție, interpretare și conștientizarea propriului corp, dar și tradiționala întâlnire din Ajunul Crăciunului, cu colinde și împărțirea cu „oplatek”. Restul timpului a fost ocupat cu pregătirea galei de final de concurs. În încheiere, pe scena Teatrului de Păpuși din Białystok au urcat toți participanții într-un spectacol inspirat de versuri pe care le-au recitat, după care s-a dat citire verdictului și s-au acordat premii, mențiuni și premii pentru participare. Marele Premiu al celei de-a 31-a ediții a concursului din acest an a fost câștigat de Bartosz Urbanowicz din Lituania, locul I a fost adjudecat de Wiktorija Milenko din Kazahstan, iar premiul pentru interpretarea unei creații de Adam Mickiewicz a fost acordat lui Dominik Wołkonowski din Lituania.

România a fost reprezentată la „Kresy” din acest an de câștigătoarele concursului nostru național: Caterina Beleş din Solonețu Nou și Bianca Carmen Polacec din Poiana Micului – ambele sunt eleve ale Colegiului „Alexandru cel Bun” din Gura Humorului și s-au pregătit pentru concurs sub îndrumarea profesoarei de limba polonă, Hanna Gałęcka.

Trad. Iuliana Agneșca Dascălu

Foto: Władysław Kubień





Nagrody dla najlepszych

Olimpiada z języka polskiego ojczystego jest jednym z konkursów przedmiotowych, organizowanych corocznie przez rumuńskie władze oświatowe. Do roku 2012 kończyła się na szczeblu wojewódzkim, ponieważ nauczanie języka polskiego jako ojczystego w ramach rumuńskiego systemu edukacji odbywa się na terenie jednego tylko województwa Suczawa. Aby jednak uczniowie szkół średnich z Rumunii mogli wziąć udział w Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego w Warszawie, działającej przy Instytucie Badań Literackich Polskiej Akade-

Premii pentru cei mai buni

Olimpiada de limba polonă maternă este unul din concursurile școlare organizate anual de către Ministerul Educației din România. Până în anul 2012 aceasta se încheia cu faza județeană, deoarece predarea limbii polone ca limbă maternă în cadrul sistemului de învățământ românesc se desfășoară doar pe teritoriul județului Suceava. Totuși, pentru ca elevii din România să poată participa la Olimpiada de Literatură și Limbă Polonă din Varșovia care funcționează în cadrul Institutului Cercetărilor Literare al Academiei Poloneze de Științe fără întrerupere

mii Nauk nieprzerwanie od 1970 r., Związek Polaków w Rumunii stworzył w roku 2013 r. krajowy konkurs z języka polskiego, którego laureaci po raz pierwszy wówczas wyjechali na międzynarodowe zawody do Polski. Zaraz potem poczynił starania w rumuńskim Ministerstwie Edukacji o utworzenie krajowego etapu olimpiady języka polskiego ojczystego. Tak też się stało i od tamtej pory corocznie odbywają się trzyetapowe zawody w Rumunii (etap szkolny, wojewódzki i krajowy) oraz etap międzynarodowy w Warszawie dla uczniów klas licealnych, którego wyniki uznawane są przez rumuńskie władze oświatowe.

Chociaż w czasie pandemii wszystkie olimpiady przedmiotowe zostały zawieszone, Związek Polaków w Rumunii zorganizował jednak z zachowaniem wszelkiej ostrożności konkurs polonistyczny, aby jego laureaci mogli wziąć udział w międzynarodowych zawodach przeprowadzonych w formule zdalnej. Zachowaliśmy tym samym ciągłość organizacji olimpiady. Wszystko jednak w tym roku szczęśliwie wróciło do normy. Także dobry zwyczaj nagradzania olimpijczyków przez władze oświatowe i samorządowe.



re din anul 1970, Uniunea Polonezilor din România a creat în 2013 un concurs național de limba polonă, ai cărui câștigători au mers atunci pentru prima dată în Polonia la concursul internațional. Imediat după aceea s-au început demersurile la Ministerul Educației din România pentru crearea etapei naționale a olimpiadei de limba polonă maternă. Așa s-a și întâmplat, iar de atunci, în România se organizează anual o competiție în trei etape (etapa școlară, județeană și națională) și etapă internațională la Varșovia pentru elevii de liceu, ale cărei rezultate sunt recunoscute de autoritățile educaționale din România.

Chiar dacă în perioada pandemiei toate olimpiadele au fost anulate, Uniunea Polonezilor din România a organizat totuși, cu respectarea tuturor măsurilor de siguranță, un concurs de limba polonă pentru ca laureații acestuia să poată participa la competiția internațională desfășurată online. Prin aceasta am păstrat continuitatea organizării olimpiadei. În schimb, din fericire, anul acesta totul a revenit la normal, inclusiv bunul obicei de a premia pe olimpici de către autoritățile centrale educaționale și cele locale.



Fot. Teresa Bida

28 listopada 2022 r. w Teatrze im. Mateia Vișinea w Suczawie przewodniczący Rady Województwa Suczawa Gheorghe Flutur nagrodził najlepszych z całego województwa w olimpiadach i konkursach wojewódzkich, krajowych i międzynarodowych w roku szkolnym 2021/2022 oraz ich nauczycieli. Wśród nich znaleźli się laureaci olimpiady języka polskiego ojczystego, uczniowie klas VII-VIII ze Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Nowym Sokońcu oraz Szkoły Podstawowej im. Krystyny Bochenek w Pojanie Mikuli, przygotowani przez Marię Ostrowski-Chahula, Edwigę Molner i Teresę Białą (Maria Eliza Iedenac, Albert Cohut, Adnana Alexandra Jucan, Dariusz Curuț, Edi Ionuț Gavliuc i Leisia Rafaela Rujitchi) oraz licealiści z Kolegiu im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului i kilku suczawskich szkół średnich, przygotowani przez Hannę Gałęcką i Teresę Białą (David Revai, Bianca Carmen Polacec, Carolina Coman, Karolina Janina Longher, Maria Monica Hofman, David Balac, Caterina Beleş, David Coman i Gabriela Maria Stroca). Wśród nagrodzonych znalazły się także Maria Eliza Iedenac i Agata Apolonia Beleş z Nowego Sokońca oraz Tereza Gabriela Hofman z Pojany Mikuli, które zajęły pierwsze miejsca w olimpiadzie wojewódzkiej z religii rzymskokatolickiej.



12 grudnia natomiast Ministerstwo Edukacji, podczas uroczystości zorganizowanej w Operze Narodowej w Bukareszcie z udziałem minister edukacji Ligii Deca, wyróżniło nagrodzonych w roku szkolnym 2021/2022 w międzynarodowych olimpiadach i konkursach przedmiotowych. Dyplomy i nagrody pieniężne otrzymało w tym roku 123 uczniów oraz 124 nauczycieli, którzy ich przygotowywali, oraz 70 szkół, w których się uczą. Wśród nich znalazły się Caterina Beleş z Nowego Sokońca – uczennica Kolegiu im. Alexandru cel Bun w Gura Humorului, wyróżniona podczas Olimpiady Literatury i Języka Polskiego (przeprowadzonej w formule zdalnej) oraz jej nauczycielka języka polskiego Hanna Gałęcka.

Pe 28 noiembrie 2022, la Teatrul „Matei Vișniec” din Suceava, președintele Consiliului Județean Suceava, Gheorghe Flutur i-a premiat pe cei mai buni elevi din tot județul care au participat la olimpiade și concursuri județene, naționale și internaționale în anul școlar 2021/2022, precum și pe profesorii lor. Printre cei premiați s-au aflat și laureații olimpiadei de limba polonă maternă, elevi ai claselor VII-VIII de la Școala Gimnazială „Henryk Sienkiewicz” din Solonețu Nou și de la Școala Gimnazială „Krystyna Bochenek” din Poiana Micului, pregătiți de Maria Ostrowski-Chahula, Edviga Molner și Teresa Biala (Maria Eliza Iedenac, Albert Cohut, Adnana Alexandra Jucan, Dariusz Curuț, Edi Ionuț Gavliuc și Letisia Rafaela Rujitchi), precum și liceeni de la Colegiul „Alexandru cel Bun” din Gura Humorului și de la câteva licee din Suceava, pregătiți de Hanna Gałęcka și Teresa Biala (David Revai, Bianca Carmen Polacec, Carolina Coman, Karolina Janina Longher, Maria Monica Hofman, David Balac, Caterina Beleş, David Coman și Gabriela Maria Stroca). Printre cei premiați s-au aflat și Maria Eliza Iedenac și Agata Apolonia Beleş din Solonețu Nou, precum și Tereza Gabriela Hofman din Poiana Micului care au luat locul I la olimpiada județeană de religie romano-catolică.



În schimb, pe 12 decembrie Ministerul Educației, în timpul ceremoniei organizate la Opera Națională din București, în prezența ministrului educației, Ligii Deca, a premiat laureații la olimpiadele și concursurile internaționale desfășurate în anul școlar 2021/2022. În acest an au primit diplome și premii în bani 123 de elevi și 124 profesori care i-au pregătit, precum și 70 de școli în care învață aceștia. Printre aceștia s-a aflat și Caterina Beleş din Solonețu Nou – elevă a Colegiului „Alexandru cel Bun” din Gura Humorului, care a obținut mențiune la Olimpiada de Literatură și Limbă Polonă (care s-a desfășurat online) și profesoara ei de limba polonă, Hanna Gałęcka.



Zdjęcia nadesłanie przez uczestników | Fotografii trimise de către participanți

Wszystkim olimpijczykom serdecznie gratulujemy. Już niedługo kolejna edycja olimpiady, w lutym i marcu 2023 r. etapy wojewódzki i krajowy, a w dniach 19-22 kwietnia Olimpiada Literatury i Języka Polskiego w Warszawie.

Elżbieta Wieruszewska-Calistru

Tuturor olimpicilor le transmitem sincere felicitări. În curând va fi următoarea ediție a olimpiadei, în februarie și martie 2023, cea județeană și cea națională, iar în zilele de 19-22 aprilie Olimpiada de Literatură și Limbă Polonă de la Varșovia.

Trad. Iuliana Agneșca Dascălu

**O sută de ani de la înființarea
lectoratului de limba română
la Universitatea Jagiellonă din Cracovia**

Încă de la începuturile activității lor, toți marii slaviști români, începând cu B. P. Hasdeu, I. Bogdan, P. Cancel, N. Cartojan, P. P. Panaitescu, și continuând cu exegeții care s-au afirmat îndeosebi după al Doilea Război Mondial (I. C. Chițimia, G. Mihăilă, Dan Horia Mazilu, Dan Zamfirescu) au înțeles importan-

**Stulecie lektoratu języka rumuńskiego
na Uniwersytecie Jagiellońskim
w Krakowie**

Już na początku swojej naukowej aktywności wszyscy wybitni rumuńscy slawiści, począwszy od B. P. Hasdeu, I. Bogdana, P. Cancelli, N. Cartojana, P. P. Panaitescu, a także ci, których działalność przypada na okres po II wojnie światowej (I. C. Chițimia, G. Mihăilă, Dan Horia Mazilu, Dan

ta cercetării conexiunilor dintre cultura românească veche și spațiul sud-est și central european. Studiile lor au scos la iveală particularitățile culturii noastre, legăturile ei cu lumea bizantină prin intermediar slav, preluarea și adaptarea de modele, dar și efortul de creație și gândire proprie, manifestat în texte și cronici în mare măsură originale (vezi *Învățăturile lui Neagoe Basarab*). Un adevărat deschizător de drumuri în această direcție a fost cărturarul N. Cartoian, care a intuit și a promovat principalele legături și punți spirituale dintre cultura noastră și lumea atât bizantină, cât și cea apuseană. Datorită lui Cartoian, tânărul său asistent Ion Constantin Chițimia primește o bursă de studii în Polonia (1934-1938), care îi va permite să învețe limba și să-și însușească temeinic literatura polonă veche și folclorul, sub îndrumarea savantului Julian Krzyżanowski. În anul universitar 1948/1949, I. C. Chițimia va pune bazele secției de filologie polonă la Universitatea din București, contribuind încă de la început la organizarea și consolidarea studiilor de slavistică în România postbelică.

Relațiile politice, diplomatice, istorice și culturale polono-române datează încă din perioada medievală, traversând interesante etape marcate de amprenta evenimentelor timpului. Mai mulți cărturari români și-au legat destinul de istoria culturală a Poloniei. Merită să amintim aici pe Miron Costin, excelent cunoscător de limbă și cultură polonă, autorul *Poemei polone*, dedicate domnitorului Jan Sobieski; de asemenea, pe mitropolitul Dosoftei, excelent cunoscător al psalmilor lui Jan Kochanowski, sau pe Tadeu Hâjdeu, scriitor iluminist, bunicul marelui filolog Bogdan Petriceicu Hasdeu. Ei au făcut primii pași în dezvăluirea unor prețioase informații cu privire la etnogeneza poporului român, având acces la textele cronicarilor polonezi.

Perioada de vârf însă în contactele dintre cultura română și cea polonă a fost romantismul. A existat o punte de legătură puternică între intelectualii români (pașoptiștii) și cei polonezi: Parisul. În Franța s-au adunat în prima jumătate a secolului al XIX-lea emigranți din toate țările oprite. Gândirea și acțiunea lor erau așezate sub semnul unor deziderate comune: eliberarea națională și afirmarea spiritului identitar. Așa se explică rolul pe care l-a jucat poetul Adam Mickiewicz, un lider de marcă, profesor de literaturi slave comparate la Collège de France, care, în prelegerile sale pune accent pe istorie și pe înțelegerea conexiunilor dintre istorie și cultură. Un colaborator apropiat al acestuia a fost, după cum se știe, N. Bălcescu, bun cunoscător al operei poe-

Zamfirescu) au înțeles greutatea studiilor asupra legăturilor dintre cultura românească și cea polonă. Studiile lor au scos la iveală particularitățile culturii noastre, legăturile ei cu lumea bizantină prin intermediar slav, preluarea și adaptarea de modele, dar și efortul de creație și gândire proprie, manifestat în texte și cronici în mare măsură originale (vezi *Învățăturile lui Neagoe Basarab*). Un adevărat deschizător de drumuri în această direcție a fost cărturarul N. Cartoian, care a intuit și a promovat principalele legături și punți spirituale dintre cultura noastră și lumea atât bizantină, cât și cea apuseană. Datorită lui Cartoian, tânărul său asistent Ion Constantin Chițimia primește o bursă de studii în Polonia (1934-1938), care îi va permite să învețe limba și să-și însușească temeinic literatura polonă veche și folclorul, sub îndrumarea savantului Julian Krzyżanowski. În anul universitar 1948/1949, I. C. Chițimia va pune bazele secției de filologie polonă la Universitatea din București, contribuind încă de la început la organizarea și consolidarea studiilor de slavistică în România postbelică.

Relațiile politice, diplomatice, istorice și culturale polono-române datează încă din perioada medievală, traversând interesante etape marcate de amprenta evenimentelor timpului. Mai mulți cărturari români și-au legat destinul de istoria culturală a Poloniei. Merită să amintim aici pe Miron Costin, excelent cunoscător de limbă și cultură polonă, autorul *Poemei polone*, dedicate domnitorului Jan Sobieski; de asemenea, pe mitropolitul Dosoftei, excelent cunoscător al psalmilor lui Jan Kochanowski, sau pe Tadeu Hâjdeu, scriitor iluminist, bunicul marelui filolog Bogdan Petriceicu Hasdeu. Ei au făcut primii pași în dezvăluirea unor prețioase informații cu privire la etnogeneza poporului român, având acces la textele cronicarilor polonezi.

Perioada de vârf însă în contactele dintre cultura română și cea polonă a fost romantismul. A existat o punte de legătură puternică între intelectualii români (pașoptiștii) și cei polonezi: Parisul. În Franța s-au adunat în prima jumătate a secolului al XIX-lea emigranți din toate țările oprite. Gândirea și acțiunea lor erau așezate sub semnul unor deziderate comune: eliberarea națională și afirmarea spiritului identitar. Așa se explică rolul pe care l-a jucat poetul Adam Mickiewicz, un lider de marcă, profesor de literaturi slave comparate la Collège de France, care, în prelegerile sale pune accent pe istorie și pe înțelegerea conexiunilor dintre istorie și cultură. Un colaborator apropiat al acestuia a fost, după cum se știe, N. Bălcescu, bun cunoscător al operei poe-

tului polonez, tradusă aproape integral în franceză. Spiritul mesianic, prezent în *Cântarea României*, se datorează, printre altele, influenței pe care textul lui Mickiewicz, *Cărțile pribegiei și ale poporului polonez*, l-a exercitat asupra mai multor intelectuali din spațiul românesc. Pe de altă parte, la Paris se afla în acea perioadă și Vasile Alecsandri, ale cărui doine fuseseră traduse în franceză. Așa se explică apariția în reviste și antologii din Polonia a primelor traduceri din lirica românească. Firește, Alecsandri nu devine o figură la fel de cunoscută în Polonia, așa cum era la noi Mickiewicz, dar se poate afirma că datorită contactelor dintre emigranții parizieni se produce receptarea unor valori literare reciproce.

În urma Primului Război Mondial și a renașterii statului polonez, dispărut de pe harta Europei timp de 123 de ani, legăturile dintre cărturarii români și cei polonezi se intensifică. Istoricii români manifestă un interes deosebit față de bibliotecile și arhivele poloneze, pe care încep să le cerceteze, întreprinzând mai multe călătorii în Polonia (vezi Alexandru Papiu-Ilarian, Ioan Bogdan, Bogdan Petriceicu Hasdeu, Ioan Bianu, P. P. Panaitescu). Un rol esențial în revitalizarea acestor legături i-a revenit enciclopedistului Nicolae Iorga, neobosit călător și poliglot, care a vizitat mai multe centre universitare, ținând prelegeri și stabilind legături directe cu profesori și exegeți universitari sau din institute de cercetare (vezi monografia lui N. Mareș, *Iorga și Polonia*, București, 2021). Datorită eforturilor marelui istoric român de a convinge autoritățile Universității Jagiellone, în decembrie 1921 se deschide primul lectorat de limba română la Cracovia. Primele ore au fost ținute de lingvistul Grigore Nandriș, fiind continuate de tânărul istoric P. P. Panaitescu (1922-1924). În timpul lectoratului, lectorul Panaitescu a învățat limba polonă, având astfel acces la izvoare importante, care l-au ajutat să pregătească ediția critică a cronicilor lui Miron Costin. Orele de română au fost continuate cu sprijinul romaniștilor autohtoni St. Wędkiewicz, St. Łukasik și Emil Biedrzycki care au avut contribuții fundamentale la dezvoltarea nu doar a lectoratului, ci și a cercetărilor științifice. Stanisław Łukasik a scris o lucrare de referință în limba franceză (*Pologne et Romanie; aux confins des deux peuples et deux langues*, Paris, 1938) și a inițiat și elaborat prima *Istorie a literaturii române*, rămasă din păcate în manuscris, dar care atestă cunoașterea temeinică a scriitorilor români și a particularităților literaturii române. Aceste eforturi au fost continuate ulterior de lingvistul Witold Truszkowski, cunoscut

zumienie związków między historią a kulturą. Jego bliskim współpracownikiem był, jak wiadomo, Nicolae Bălcescu, znający twórczość polskiego poety, przetłumaczoną prawie w całości na język francuski. Obecność ducha mesjanizmu w *Cântarea României* wynika między innymi z wpływu, jaki na wielu rumuńskich intelektualistów wywarły *Księgi narodu i pielgrzymstwa polskiego* Mickiewicza. Z drugiej strony w Paryżu w tym czasie przebywał także Vasile Alecsandri, którego *doiny* zostały przetłumaczone na język francuski. Tak wyjaśnić można publikację pierwszych przekładów rumuńskiej liryki w polskich czasopismach i antologiach. Oczywiście Alecsandri nie stał się w Polsce tak znany jak Mickiewicz u nas, ale można powiedzieć, że to właśnie dzięki kontaktom paryskich emigrantów doszło do wzajemnej wymiany literackiej.

Po zakończeniu I wojny światowej i odzyskaniu przez Polskę utraconej na 123 lata niepodległości, pogłębiały się kontakty pomiędzy polskimi i rumuńskimi uczonymi. Rumuńscy historycy wykazywali szczególne zainteresowanie polskimi bibliotekami i archiwami. Podjęli szereg wyjazdów do Polski w celu ich poznania (patrz Alexandru Papiu-Ilarian, Ioan Bogdan, Bogdan Petriceicu Hasdeu, Ioan Bianu, P. P. Panaitescu). Istotną rolę w ożywianiu tych więzi odegrał niestrudzony podróżnik i poliglota Nicolae Iorga, który odwiedził wiele ośrodków uniwersyteckich, wygłaszając wykłady i nawiązując bezpośrednie kontakty z naukowcami z uniwersytetów i ośrodków badawczych (patrz monografia Nicolae Mareș, *Iorga și Polonia*, București 2021). Ten wybitny rumuński historyk zdołał przekonać władze Uniwersytetu Jagiellońskiego do uruchomienia w Krakowie w grudniu 1921 r. pierwszego lectoratu języka rumuńskiego. Pierwsze zajęcia prowadził językoznawca Grigore Nandriș, a kontynuował je młody historyk P.P. Panaitescu (1922-1924). Pracując jako lektor nauczył się języka polskiego, zyskując w ten sposób dostęp do ważnych źródeł, co pomogło mu w przygotowaniu krytycznego wydania kronik Mirona Costina. Lektorat prowadzili następnie miejscowi romaniści: Stanisław Wędkiewicz, Stanisław Łukasik i Emil Biedrzycki, którzy wnieśli znaczący wkład w rozwój nie tylko samego lectoratu, ale także badań naukowych. Stanisław Łukasik napisał ważną pracę w języku francuskim (*Pologne et Romanie; aux confins des deux peuples et deux langues*, Paris 1938) oraz rozpoczął i opracował pierwszą *Historię literatury rumuńskiej*, która niestety pozostała rękopisem, ale świadczy o gruntownej znajomości

dialectolog și comparatist. Lectoratul a fost întrerupt în perioada războiului. După război, lectoratul de limba română funcționează pe lângă Institutul de Filologie Romanică. O atenție deosebită îi va acorda ulterior italianistul Stanisław Widłak care se va ocupa de îndrumarea și coordonarea activității, începând din anul 1975, când lectoratul este transformat în secție de filologie română, în urma intervențiilor benefice ale Ambasadei Române de la Varșovia, respectiv a atașatului cultural pe atunci, Nicolae Mareș. Primul lector cunoscător de polonă, care a deschis secția, ținând cursuri și seminare de limbă și de cultură, a fost Mihai Mitu, cadru didactic al Facultății de Limbi și Literaturi Slave a Universității din București. Datorită profesorului Mitu și a romaniștilor Witold Mańczak și Stanisław Widłak secția s-a integrat în condiții bune în cadrul Filologiei Romanice, pregătind primele promoții de romaniști. Din rândurile lor au fost repartizați în calitate de cadre didactice la secția de română: asist. Joanna Porawska (în prezent profesor dr. emerit) și asist. Kazimierz Jurczak (în prezent prof. dr. titular). De-a lungul timpului, secția a beneficiat de sprijinul lectorilor români, trimiși în cadrul Acordului guvernamental bilateral dintre Polonia și România (Dumitru Trocin, Natalia Cantemir, Ion Vlad, Mihaela Toader, Adriana Rujan, Smaranda Vultur, Valentina Curticeanu, Gabriela Gavril-Antonesei, Constantin Geambașu, Cornel Munteanu, Ana Maria Pușcașu). Între timp a fost angajată ca asistent Ewa Ciślak, care a funcționat o perioadă scurtă, mutându-se cu domiciliul la București, în urma căsătoriei. Pentru anumite cursuri opționale sau de specialitate, s-a apelat la specialiști de la alte secții, precum Stanisław Stachowski, de la secția de limbi orientale (a ținut cursul de istoria limbii române) sau Aleksander Naumow, de la secția de bulgară (a ținut cursul de Introducere în cultura spirituală a ortodoxismului).

Programul de studii a suferit mai multe modificări de-a lungul timpului, în funcție de condițiile impuse de legea învățământului. Studenții aveau ca specializare principală limba și literatura română, iar ca a doua specializare o altă limbă romanică. După anul 1990, odată cu creșterea autonomiei universitare și inițierea programelor de mobilitate universitară, mai ales după intrarea celor două țări în Uniunea Europeană, secția a beneficiat de condiții optime (cursuri de vară, burse în cadrul programului Erasmus și Ceepus, participarea la ateliere de traduceri, cercuri studențești etc.). Pe lângă secția din cadrul Filologiei Romanice a funcționat și funcționează

rumuńskich pisarzy i osobliwości literatury rumuńskie. Pracę kontynuował następnie językoznawca Witold Truszkowski, znany dialektolog i komparatysta. Funkcjonowanie lektoratu języka rumuńskiego przerwał wybuch II wojny światowej. Po wojnie lektorat zaczął funkcjonować w ramach Instytutu Filologii Romańskiej. Szczególną uwagę poświęcił mu italianista Stanisław Widłak, odpowiedzialny za kierowanie i koordynowanie jego działalności poczynszyszy od 1975 r., kiedy to został przekształcony w zakład filologii rumuńskiej w wyniku starań ze strony Ambasady Rumunii w Warszawie, odpowiednio ówczesnego attaché kulturalnego Nicolae Mareș. Pierwszym lektorem znającym język polski, pracującym w zakładzie filologii rumuńskiej, prowadzącym wykłady i seminaria z języka i kultury był Mihai Mitu, wykładowca na Wydziale Języków i Literatur Słowiańskich na Uniwersytecie w Bukareszcie. Dzięki niemu i romanistom Witoldowi Mańczakowi i Stanisławowi Widłakowi filologia rumuńska bardzo dobrze funkcjonowała w ramach Instytutu Filologii Romańskiej, wypuszczając roczniki pierwszych rumunistów, spośród których wykładowcami zostali: Joanna Porawska (dr hab., obecnie na emeryturze) i Kazimierz Jurczak (obecnie dr hab., prof. UJ). Przez lata w ramach umowy dwustronnej między Polską i Rumunią na filologii pracowali lektorzy z Rumunii (Dumitru Trocin, Natalia Cantemir, Ion Vlad, Mihaela Toader, Adriana Rujan, Smaranda Vultur, Valentina Curticeanu, Gabriela Gavril-Antonesei, Constantin Geambașu, Cornel Munteanu, Ana Maria Pușcașu). W międzyczasie asystentką była także Ewa Ciślak, krótko jednak, ponieważ po wyjściu za mąż przeniosła się do Bukaresztu. Na potrzeby niektórych zajęć fakultatywnych lub specjalistycznych zapraszano wykładowców z innych kierunków, np. Stanisława Stachowskiego z Instytutu Filologii Orientalnej (prowadził zajęcia z historii języka rumuńskiego) czy Aleksandra Naumowa z zakładu filologii bułgarskiej (wykładał wprowadzenie do kultury duchowej prawosławia).

Program studiów zmieniał się na przestrzeni lat, w zależności od wymagań prawa oświatowego. Główną specjalizacją był język i literatura rumuńska, a drugą – dodatkowy język romański. Po 1990 r., wraz ze wzrostem autonomii uczelni wyższych i początkiem programów mobilności, a zwłaszcza po wejściu obu krajów do Unii Europejskiej, rumunistyka korzystała z optymalnych warunków nauczania (kursy letnie, stypendia w ramach programów Erasmus i Ceepus, warsztaty tłumacze-

în continuare lectoratul facultativ de limba română, destinat tuturor studenților de la alte specializări și facultăți, interesați de limba și cultura română. În ultimii ani, Institutul de Filologie Romanică își desfășoară activitatea într-o clădire nouă, modernă, construită cu fonduri europene, nu departe de Biblioteca Jagiellonă, care joacă un rol fundamental în pregătirea studenților și a cadrelor didactice, datorită unui fond bogat de carte și construirii unui corp nou, cu săli de lectură de nivel european. De asemenea, în ultimii ani, au fost angajate la catedra de română dr. Olga Bartosiewicz (specializată în domeniul literaturii și culturii) și dr. Anna Oczko (specializată în domeniul lingvisticii comparate). Catedra a stabilit totodată legături cu cadre didactice de la alte secții în vederea colaborării și a pregătirii de proiecte științifice comune (prof. dr. Ewa Kocój, specializată în etnografie, sau conf. dr. Andrzej Zawadzki, specializat în antropologie culturală și literatură comparată). Un impact pozitiv asupra creșterii motivației tinerilor româniști a jucat în ultima vreme Institutul Cultural Român de la Varșovia, care a organizat variate activități culturale, menite să scoată în relief bogăția și diversitatea culturii române (expoziții de carte, întâlniri cu scriitori și traducători, conferințe, simpozioane, ateliere de traduceri etc.). Pe lângă traducătorii consacrați (Ireneusz Kania, Kazimierz Jurczak, Jerzy Kotliński, Zdzisław Hrychorowicz) s-a afirmat generația mai tânără (Joanna Kornaś-Warwas, Radosława Janowska-Lascar, Olga Bartosiewicz, Dominik Małecki, Szymon Wcisło, Jakub Kornhauser, Andrzej Zawadzki și alții). În felul acesta a crescut considerabil numărul de traduceri din literatura română contemporană, fiind recuperați totodată scriitori români din emigrație.

Catedra de Filologie Română reprezintă o importantă verigă în dezvoltarea și extinderea relațiilor culturale polono-române. Numeroși absolvenți ai secției lucrează în instituții importante ale statului polonez și român, precum și în domeniul privat (birouri de traduceri, corporații, societăți comerciale, societăți mixte etc.).

Cu prilejul centenarului lectoratului de limba română la Universitatea Jagiellonă din Cracovia urăm cadrelor didactice, studenților, masteranzilor și doctoranzilor succes în continuare și un călduros „La mulți ani!”.

prof. Constantin Geambașu

niowe, działalność kół studenckich itp.). Oprócz rumunistyki w ramach Instytutu Filologii Romańskiej działał i działa nadal także fakultatywny lektorat języka rumuńskiego dla wszystkich studentów z innych kierunków, zainteresowanych językiem i kulturą rumuńską. W ostatnich latach Instytut Filologii Romańskiej działa w nowym, nowoczesnym budynku, powstałym dzięki funduszom europejskim, znajdującym się niedaleko Biblioteki Jagiellońskiej, niezwykle istotnej dla studentów i wykładowców ze względu na posiadane bogate zbiory i nowy gmach z czytelniami na europejskim poziomie. W ostatnich latach na rumunistyce pracują także dr Olga Bartosiewicz (specjalizująca się w zakresie literatury i kultury) i dr Anna Oczko (specjalizująca się w językoznawstwie porównawczym). Rumunistyka nawiązała również współpracę z innymi kierunkami w celu realizacji wspólnych projektów naukowych (z etnograf dr hab. Ewą Kocój, prof. UJ czy dr. hab. Andrzejem Zawadzkim specjalizującym się w antropologii kultury i literatury). Pozytywną rolę w motywowaniu młodych rumunistów odgrywa w ostatnich latach Rumuński Instytut Kultury w Warszawie, organizujący różnorodne działania kulturalne, mające na celu wyeksponowanie bogactwa i różnorodności kultury rumuńskiej (wystawy książek, spotkania z pisarzami i tłumaczami, konferencje, sympozja, warsztaty tłumaczeniowe itp.). Obok uznanych już tłumaczy (Ireneusz Kania, Kazimierz Jurczak, Jerzy Kotliński, Zdzisław Hrychorowicz) pojawiło się także ich młode pokolenie (Joanna Kornaś-Warwas, Radosława Janowska-Lascar, Olga Bartosiewicz, Dominik Małecki, Szymon Wcisło, Jakub Kornhauser, Andrzej Zawadzki i inni). W ten sposób znacznie wzrosła liczba przekładów współczesnej literatury rumuńskiej, w tym także utworów rumuńskich pisarzy emigracyjnych.

Filologia rumuńska jest ważnym elementem rozwoju i pogłębiania polsko-rumuńskich stosunków kulturalnych. Wielu absolwentów pracuje w ważnych instytucjach państwowych w Polsce i w Rumunii, a także w sektorze prywatnym (biura tłumaczeń, korporacje, spółki handlowe i itp.).

Z okazji stulecia lektoratu języka rumuńskiego na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie życzymy wykładowcom, studentom studiów licencjackich, magisterskich i doktoranckich dalszych sukcesów i wszystkiego najlepszego.

Tłum. Elżbieta Wieruszewska-Calistru

Co nowego na półkach z książkami o sprawach polsko-rumuńskich

Problemy z pandemią spowodowały, że dopiero w tym roku do wielu czytelników polskich lub rumuńskich trafiły informacje o kilku nowych pozycjach książkowych poświęconych dawnym i współczesnym kontaktom polsko-rumuńskim na przestrzeni dziejów. Taką publikacją jest choćby, z pewnością interesująca dla polskiego i rumuńskiego czytelnika, wydana przez Muzeum Narodowe Bukowiny w Suczawie praca historyka z Kiszyniowa Constantina Ungureanu „Populația Bucovinei și Basarabiei sub stăpâniri străine (1774/1812-1918)” (Mieszkańcy Bukowiny i Besarabii pod obcym panowaniem (1774/1812-1918)), zawierająca cenny materiał statystyczny dotyczący ewolucji stosunków etnicznych w obu tych prowincjach. Niestety, chwając Autora za wykonany ogrom pracy, należy jednak zauważyć, że po raz kolejny w swoich publikacjach pisze on błędnie o „Słowakach” na Bukowinie, którzy zostali spolonizowani przez polskich księży i nauczycieli. Kim byli dzisiejsi mieszkańcy takich wsi jak Nowy Sołonec, Pojana Mikuli czy Plesza zostało już wyjaśnione w pracach wielu polskich badaczy, których Constantin Ungureanu niestety nie cytuje, powołując się głównie na literaturę niemiecką sprzed 1918 r. Poza tym jest niezrozumiałe, dlaczego kilka polskich publikacji na temat Bukowiny Autor umieścił w bibliografii jako publikacje „w języku niemieckim, angielskim, francuskim”. Niewiele jest także w pracy o zasiedlaniu Bukowiny przez Polaków, natomiast nie ma żadnego wyodrębnionego w tytule fragmentu na temat osiedlania się Polaków w Besarabii.



Ce este nou pe rafturile cu cărți despre chestiunile polono-române

Problemele cu pandemia au făcut ca abia în acest an, la mulți cititori polonezi și români să ajungă informații cu privire la câteva noi cărți dedicate vechilor și actualelor contacte polono-române de-a lungul istoriei. O astfel de publicație este, de exemplu, lucrarea istoricului Constantin Ungureanu din Chișinău, „Populația Bucovinei și Basarabiei sub stăpâniri străine (1774/1812-1918)”, editată de Muzeul Național al Bucovinei din Suceava, care, cu siguranță, prezintă interes pentru cititorii polonezi și români și care conține un valoros material statistic despre evoluția relațiilor etnice din cele două provincii. Din păcate, lăudând autorul pentru munca sa enormă, trebuie să observăm că, încă o dată, în publicațiile sale, scrie greșit despre „slovacii” din Bucovina care au fost polonizați de preoții și profesorii polonezi. Cine au fost actualii locuitori ai unor sate precum Solonețu Nou, Poiana Micului sau Pleșa a fost deja explicat în lucrările multor cercetători polonezi, care din păcate nu sunt citați de Constantin Ungureanu, acesta citând în principal literatura germană de dinainte de anul 1918. În afară de acestea, este de neînțeles de ce autorul a menționat în bibliografie câteva publicații poloneze pe tema Bucovinei ca fiind publicații „în limba germană, engleză, franceză”. De asemenea, în lucrare se vorbește foarte puțin despre așezarea polonezilor în Bucovina, dar nu există nici un fragment despre așezarea polonezilor în Besarabia.



Z kolei z najnowszych prac warto polecić pracę Aleksandra Smolińskiego pt. „Przyjazne sąsiedztwo. Przyczynki do stosunków politycznych i wojskowych między Rzeczypospolitą Polską a Królestwem Rumunii w okresie międzywojennym. O vecinătate amicală. Contribuții privind relațiile politice și militare dintre Republica Polonia și Regatul României în perioada interbelică”, wydaną latem 2022 r. przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Toruńskiego. Autor opisuje stosunki polsko-rumuńskie w pierwszych dekadach XX w. przez pryzmat pięciu problemów: obrazu Rumunów w świetle pamiętników Aleksandra Majkowskiego, żołnierza walczącego w Rumunii armii niemieckiej podczas I wojny światowej; polskich opinii politycznych i wojskowych na temat stosunku Rumunii do wojny polsko-bolszewickiej w 1920 r.; niedanej próby zamachu na rumuńską parę królewską podczas jej pobytu w Polsce w 1923 r. oraz przez pryzmat sprawowanych przez Marszałka Józefa Piłsudskiego i króla Karola I szefostw nad jednostkami wojskowymi.

Wspomnienia Aleksandra Majkowskiego (1876-1938) na temat Rumunów są o tyle istotne, że wyszły spod ręki nie tylko osoby wykształconej, ale i baczego obserwatora. Autor pochodził z Kaszub, był lekarzem, a w latach międzywojennych także znanym działaczem regionalnym, kulturalnym i politycznym na polskim Pomorzu. Rumunia i Rumuni jawią się mu – bądź co bądź jako żołnierzowi wrogiego kraju – jako interesujący, barwny kraj i ludzie o wielkiej kulturze duchowej i materialnej, ciężko jednak doświadczony przez wojnę. Kilka lat po tych wydarzeniach – jak czytamy w kolejnym tekście – broniąca swojej niepodległości Polska mogła liczyć na Rumunię (zwłaszcza na tranzyt przez jej terytorium materiału wojskowego) podczas zmagania Polaków z inwazją bolszewicką, co przyspieszyło także rokowania nad polsko-rumuńskim sojuszem wojskowym, sfinalizowanym w marcu 1921 r. Omawiany przez Autora epizod próby zamachu na króla Ferdynanda I i królową Marię podczas ich wizyty w Polsce w czerwcu 1923 r. dotyczy głównie informacji otrzymywanych z zagranicy przez polskie służby państwowe o takich planach, których autorami mieli być różnego rodzaju terroryści, zwłaszcza węgierscy, zainteresowani destabilizacją państwa rumuńskiego i stosunków polsko-rumuńskich. Z kolei dla wszystkich zainteresowanych historią wojskowości warto przypomnieć, że wspomniane szefostwo Józefa Piłsudskiego dotyczyło jego honorowego dowództwa nad rumuńskim 16 Regimentem

Dintre cele mai recente lucrări, merită a fi recomandată lucrarea lui Aleksander Smoliński intitulată „Przyjazne sąsiedztwo. Przyczynki do stosunków politycznych i wojskowych między Rzeczypospolitą Polską a Królestwem Rumunii w okresie międzywojennym. O vecinătate amicală. Contribuții privind relațiile politice și militare dintre Republica Polonă și Regatul României în perioada interbelică”, editată în vara anului 2022 de către Editura Științifică a Universității din Toruń. Autorul descrie relațiile polono-române în primele decade ale sec. XX prin prisma a cinci probleme: imaginea românilor în lumina memoriilor lui Aleksander Majkowski, soldat în armata germană care a luptat în România în timpul Primului Război Mondial; opiniile politice și militare poloneze pe tema atitudinii României față de războiul polono-bolșevic din anul 1920; tentativa eșuată de asasinare a cuplului regal român în timpul șederii lor în Polonia în anul 1923 și prin prisma șefiei mareșalului Józef Piłsudski și regelui Carol I asupra unor unități militare.

Amintirile lui Aleksander Majkowski (1876-1938) pe tema românilor sunt cu atât mai importante cu cât au ieșit din mână nu doar a unei persoane educate, ci și a unui observator atent. Autorul provenea din Cașubia, a fost medic, iar în anii interbelici a fost și un cunoscut militant regional, cultural și politic în Pomerania, Polonia. România și românii îi apar – la urma urmei, ca soldat într-o țară inamică – ca o țară interesantă, plină de culoare și un popor cu o mare cultură spirituală și materială, dar grav afectat de război. Câțiva ani după aceste evenimente – cum citim în următorul text – apărându-și independența, Polonia se putea baza pe România (mai ales pentru tranzytul de material de război pe teritoriul său) în timpul luptelor polonezilor împotriva invaziei bolșevice, care a accelerat, de asemenea, negocierile privind alianța militară polono-română, finalizată în martie 1921. Descris de autor, episodul tentativei de asasinare a regelui Ferdinand I și a reginei Maria, în timpul vizitei lor în Polonia, în iunie 1923, se referă în principal la informațiile primite din străinătate de către serviciile de stat poloneze despre astfel de planuri, ai căror autori ar fi trebuit să fie diferite tipuri de teroriști, în special maghiari, interesați în destabilizarea statului român și a relațiilor polono-române. Mai apoi, pentru toți cei interesați de istoria militară, merită să amintim că sus-menționata șefie a lui Józef Piłsudski se referea la comandamentul onorific a acestuia asupra Regimentului 16 Infanterie din România staționat la Fălticeni, în timp ce șefia regelui

tem Piechoty stacjonującym w Fălticeni, a szefostwo króla Karola II – honorowego dowództwa nad 57 Pułkiem Piechoty Wielkopolskiej z Biedruska. Wszystkie prezentowane teksty były wcześniej publikowane w tomach pokonferencyjnych Związku Polaków w Rumunii. Warto dodać, że publikacja Aleksandra Smolińskiego jest w całości dwujęzyczna, a jej polskie teksty na język rumuński przetłumaczyła Mihaela Dzióbek.

Także latem 2022 r. w Instytucie Slawistyki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie ukazała się publikacja Heleny Krasowskiej pt. „Polacy między Donem, Dniestrem a Prutem. Biografie językowe”, która obejmuje fragmenty losów Polaków żyjących na obecnych pograniczach między Ukrainą, Rumunią a Republiką Mołdawii. Chodzi o Polaków lub osoby polskiego pochodzenia urodzone między rokiem 1920 a 1950, które są już najczęściej nie jedno-, czy dwu-, ale nawet wielojęzyczne. Badania tego zjawiska Autorka przeprowadza na podstawie wybranych 20 wywiadów – biografii językowych, z których po pięć przypada na Bukowinę ukraińską, Bukowinę rumuńską, Republikę Mołdawii i Ukrainę południowo-wschodnią. W przypadku tego ostatniego regionu chodzi o teren, na którym obecnie toczy się wojna i gdzie być może nie ma już śladów miejsc i osób, których dzieje życia są w tej publikacji zaprezentowane. Spotykając się z opisywanymi wydarzeniami i ludźmi pogranicza mamy jednocześnie odpowiedź na pytanie o przyczyny i zakres oraz oblicze asymilacji językowej, narodowej, o warunki dla rozwoju bilingwizmu i multilingwizmu, o charakter i skutki zderzenia oraz przenikania kultur i religii. Książka ta powinna stać się obowiązkową lekturą dla obecnych i przyszłych badaczy, zwłaszcza terenowych, na wielu wschodnioeuropejskich obszarach pogranicznych.

Carol al II-lea se referea la comandamentul onorific asupra a Regimentului 57 Infanterie Wielkopolska din Biedrusk. Toate textele prezentate au fost publicate anterior în volumele post-conferință ale Uniunii Polonezilor din România. De menționat că publicația lui Aleksander Smoliński este în întregime bilingvă, textele în limba polonă fiind traduse în limba română de Mihaela Dzióbek.

Tot în vara anului 2022, la Institutul de Slavistică al Academiei Poloneze de Științe din Varșovia a apărut publicația Helenei Krasowska intitulată „Polacy między Donem, Dniestrem a Prutem. Biografie językowe” (Polonezii între Don, Nistru și Prut. Biografii lingvistice) care cuprinde fragmente din destinele polonezilor care trăiesc în actualele zone de frontieră dintre Ucraina, România și Republica Moldova. Este vorba despre polonezi sau persoane de origine polonă născuți între anii 1920 și 1950 care adesea cunosc nu una sau două limbi, ci sunt poligloți. Cercetarea autoarei asupra acestui fenomen se bazează pe o selecție de 20 de interviuri – biografii lingvistice, câte cinci în Bucovina ucraineană, Bucovina românească, Republica Moldova și sud-estul Ucrainei. În cazul ultimei regiuni este vorba despre teritoriile pe care acum are loc războiul și unde este posibil să nu mai existe urme ale locurilor și persoanelor ale căror destine sunt prezentate în această publicație. Întâlnind evenimentele descrise și oamenii din zona de frontieră, avem în același timp un răspuns la întrebarea despre cauzele, amploarea și caracterul asimilării lingvistice și naționale, despre condițiile de dezvoltare a bilingvismului și multilingvismului, despre caracterul și efectele confruntării și întrepătrunderii culturilor și religiilor. Această carte ar trebui să devină o lectură obligatorie pentru cercetătorii actuali și viitori, în special pentru cei de pe teren, în multe zone de frontieră din Europa de Est.



Na koniec tradycyjnie należy także wspomnieć o kolejnym tomie pokonferencyjnym, wydanym przez Związek Polaków w Rumunii, zawierającym teksty z sympozjum, które odbyło się w trybie zdalnym w 2021 r., pod redakcją Elżbiety Wieruszewskiej-Calistru pt. „O relacjach polsko-rumuńskich na przestrzeni wieków w stulecie zawarcia polsko-rumuńskiego sojuszu wojskowego. Despre relațiile polono-române de-a lungul timpului în anul centenarului alianței militare polono-române”. Na publikację składa się 12 tekstów (siedem polskich i pięć rumuńskich), z których tym razem tylko jeden (Mihaia-Cristiana Amariutei na temat Stanisława Kienarskiego – pisarza na dworze hospodarów mołdawskich w II poł. XVII w.) dotyczy wyłącznie czasów sprzed XX w. Tom otwiera „jubileuszowy” artykuł Krzysztof Nowaka o obchodach rocznicy polsko-rumuńskiego sojuszu wojskowego w Polsce i Rumunii w 2021 r. Maria Radziszewska podejmuje temat aktywności edukacyjnej zapomnianej polskiej kolonii górniczej w Lupeni w Siedmiogrodzie. Wanda Krystyna Roman podaje najważniejsze informacje na temat źródeł do stosunków polsko-rumuńskich (1918-1939) w polskich archiwach państwowych. Gheorghe Calcan prezentuje spojrzenie prasy z 1939 r. na temat polskich uchodźców wojennych w Rumunii, a problem ten w świetle pamiętników polskich żołnierzy uzupełnia Aleksander Smoliński. Również nieco zapomniany problem przejęcia polskich interesów dyplomatycznych w Rumunii przez poselstwo chilijskie w 1940 r. przybliży Bogdan Alexandru Schipior. Następnie Ion Constantin i Michał Białkowski podejmują tematykę czasów komunistycznych – pierwszy nawiązuje do 40. rocznicy wprowadzenia w Polsce stanu wojennego i reakcji rumuńskich na to wydarzenie, drugi porównuje sytuację Kościoła Rzymskokatolickiego w obu krajach w tamtym czasie. Jedyne teksty politologiczne w tomie – Jakuba Pieńkowskiego i Radosława Zenderowskiego dotyczą postaw Polski i Rumunii wobec współczesnych inicjatyw tzw. Trójmorza. Piotr Chrobak porównuje funkcjonowanie władzy sądowniczej w Polsce i Rumunii w świetle obowiązujących konstytucji. Wreszcie Olimpia Mitric tradycyjnie prezentuje wyniki swoich poszukiwań polskich książek na ziemiach rumuńskich, tym razem w Centralnej Bibliotece Uniwersyteckiej im. Karola I w Bukareszcie.

dr hab. Krzysztof Nowak
– Uniwersytet Śląski w Katowicach

La final, în mod tradițional, trebuie să amintesc despre volumul post-conferință, editat de Uniunea Polonezilor din România care cuprinde texte de la simpozionul care a avut loc online în anul 2021, sub redacția Elżbiety Wieruszewska-Calistru, intitulat „O relacjach polsko-rumuńskich na przestrzeni wieków w stulecie zawarcia polsko-rumuńskiego sojuszu wojskowego. Despre relațiile polono-române de-a lungul timpului în anul centenarului alianței militare polono-române”. Publicația cuprinde 12 texte (șapte în limba polonă și cinci în limba română) din care, de această dată, doar unul (cel al lui Mihai-Cristian Amariutei despre Stanisław Kienarski – scriitor la curtea domnilor moldoveni în a doua jumătate a secolului al XVII-lea) se referă exclusiv la perioada de dinainte de secolul XX. Volumul deschide un articol „jubiliar” al lui Krzysztof Nowak despre aniversarea alianței militare polono-române în Polonia și România în 2021. Maria Radziszewska abordează subiectul despre activitățile educaționale din colonia minieră poloneză uitată din Lupeni, Transilvania. Wanda Krystyna Roman oferă cele mai importante informații despre sursele privind relațiile polono-române (1918-1939) din arhivele de stat poloneze. Gheorghe Calcan prezintă viziunea presei din 1939 asupra refugiaților polonezi de război din România, iar această problemă este completată de Aleksander Smoliński pe baza jurnalelor soldaților polonezi. Bogdan Alexandru Schipior aduce mai aproape o problemă oarecum uitată a preluării intereselor diplomatice poloneze în România de către legația chiliană în 1940. În continuare, Ion Constantin și Michał Białkowski abordează subiectul din perioada comunistă – primul se referă la împlinirea a 40 de ani de la introducerea legii marțiale în Polonia și la reacțiile românilor la acest eveniment, iar cel de-al doilea compară situația Bisericii Romano-Catolice din ambele țări în acea perioadă. Singurul text politologic din volum – de Jakub Pieńkowski și Radosław Zenderowski – se referă la atitudinile Poloniei și României față de inițiativa contemporană a celor Trei Mări. Piotr Chrobak compară sistemele judiciare din Polonia și România în lumina constituțiilor în vigoare. În cele din urmă, Olimpia Mitric prezintă în mod tradițional rezultatele căutării cărților poloneze pe meleagurile românești, de data aceasta la Biblioteca Centrală Universitară Carol I din București.

Trad. Iuliana Agneșca Dascălu

STYCZEŃ

01.01. – Czerniowce: Ukazał się 1. numer 17. rocznika „Gazety Polskiej”, której właścicielem, wydawcą i redaktorem kierującym był Klemens Kołakowski, a redaktorem odpowiedzialnym A. Wysocki. W nim m.in.: „W noc noworoczną” K. Kołakowskiego, „Sejm bukowiński”, „Panna Waleria”, ogłoszenia drukarni E. Kanarskiego, poznańskiej Księgarni Katolickiej.

01.01. – Czerniowce, Czytelnia Polska: Drugie przedstawienie jasełek.

01.01 – Czerniowce, sala „Przyjaźni”: Udana przedstawienie jasełek.

01.01. – Czerniowce: Na początku roku mieszkało tutaj 60087 osób, w tym bardzo wielu Polaków.

01.01. – Sadogóra: Wszyscy członkowie (70) Gospody Polskiej wraz z ks. Grygielem uczestniczyli w „opłatku” i skromnym śniadaniu z przemówieniem prezesa Jana Zybaczyńskiego.

01.03. – Czerniowce, Czytelnia Polska: Miesięczne posiedzenie wydziału bukowińskiego Koła Polskiego, na którym poseł na Sejm krajowy Adolf Wiesiołowski złożył sprawozdanie z działalności sejmowego klubu ormiańskopolskiego i rozważano sprawę uczynienia „Gazety Polskiej” wyłącznym organem Koła Polskiego. Uchwalono rozpocząć pertraktacje z wydawnictwem.

01.04. – Czerniowce: Wydział Koła Polskiego rozpoczął układy z wydawnictwem „Gazety Polskiej”.

01.05. – Kraków, pomieszczenie „Jagiellonii”: Pod przewodnictwem R. Kunickiego (prezes „Zjednoczenia”) posiedzenie komitetu sprowadzenia zwłok Juliusza Słowackiego.

01.06. – Czerniowce, Czytelnia Polska: Trzecie i ostatnie przedstawienie Jasełek.

01.06. – Czerniowce: Gościnne przedstawienie dzieci członków sadogórskiego towarzystwa „Gospoda Polska”, m.in. dzięki pomocy Jana Krzanowskiego z Czerniowiec, który na wzór ofiarował 10 stosownych fotografii, i Edwarda Szwarc.

01.07. – Czerniowce: W 39. roku życia zmarła Ludmiła Boryśławska, żona Władysława Boryśławskiego. Jej pogrzeb, prowadzony przez kilkunastu księży

IANUARIE

01.01. – Cernăuți: A apărut primul număr al anului 17 al „Gazetei Polone”, a căreia proprietar, editor și redactor-șef a fost Klemens Kołakowski, iar redactor A. Wysocki. În gazetă au fost publicate, printre altele: „În noaptea de Anul Nou” de K. Kołakowski, „Seimul bucovinean”, „Domnișoara Waleria”, anunțuri ale tipografiei lui E. Kanarski și a Librăriei Catolice din Poznań.

01.01. – Cernăuți, Societatea Polonă de Lectură: A avut loc a doua prezentare a scenetelor dedicate Nașterii Domnului („jasełka”).

01.01 – Cernăuți, sala Societății Catolice „Prietenia”: A avut loc o prezentare reușită a scenetelor dedicate Nașterii Domnului („jasełka”).

01.01. – Cernăuți: La începutul anului, locuiau aici 60087 de persoane, din care foarte mulți erau polonezi.

01.01. – Sadogura: Toți membrii (70) ai Societății „Gospoda Polska” (Hanul Polonez) împreună cu pr. Grygiel, au participat la împărțirea cu „oplatek” și la un mic dejun modest cu un discurs al președintelui Jan Zybaczyński.

01.03. – Cernăuți, Societatea Polonă de Lectură: A avut loc ședința lunară a consiliului de conducere al Cercului Polonez din Bucovina, în cadrul căreia deputatul în Seimul Național, Adolf Wiesiołowski, a prezentat un raport despre activitățile clubului armeano-polonez al Seimului și s-a luat în considerare problema de a face din „Gazeta Polonă” organul de presă exclusiv al Cercului Polonez. S-a hotărât să se înceapă negocierile cu editura.

01.04. – Cernăuți: consiliul de conducere al Cercului Polonez a început negocierile cu editura „Gazetei Polone”.

01.05. – Cracovia, sala „Jagiellonia”: Sub conducerea lui R. Kunicki (președintele Societății „Unirea”) a avut loc ședința comitetului pentru aducerea rămășițelor lui Juliusz Słowacki.

01.06. – Cernăuți, Societatea Polonă de Lectură: A avut loc cea de-a treia și ultima prezentare a scenetelor dedicate Nașterii Domnului („jasełka”).

01.06. – Cernăuți: A avut loc un spectacol susținut de copiii membrilor Societății „Gospoda Polska” din Sadogura, în mare parte datorită ajutorului lui Jan Krzanowski din Cernăuți, care a donat 10 fotografii relevante, și al lui Edward Szwarc.

trzech obrządków katolickich odbył się w poniedziałek 9 stycznia.

01.08. – Czerniowce: Ukazał się 3. numer 17. rocznika „Gazety Polskiej”, a w nim m.in.: „Ks. Jan Badeni”, „Cenzura rosyjska”.

01.09. – Łukawiec: W 66. roku życia zmarł Antoni Raszyc Rejowicz, ziemianin, żołnierz wojsk polskich 1863 r. Jego pogrzeb odbył się w środę 11 stycznia.

01.11. – Lwów, własna siedziba Koła Literacko-Artystycznego: Bankiet dla uczczenia sześćdziesięcioletniej działalności Karola Brzozowskiego, najstarszego z żyjących poetów polskich.

01.<12. – Bahryneszty: Mieszkało tutaj 97 Polaków, a ich dzieci, podobnie jak w wielu innych miejscowościach na Bukowinie, były pozbawione nauki języka polskiego.

01.<12. – Baińce – Ruda: W tych wsiach mieszkało 390 Polaków.

01.<12. – Głęboka: Mieszkało tutaj do 200 Polaków, a do szkoły uczęszczało 30 polskich dzieci, które nie uczyły się polszczyzny.

01.<12. – Opryszeni: Mieszkało tutaj ok. 130 Polaków, a do tutejszej szkoły uczęszczało „20 Polaków płci obojga”, nieuczących się języka ojczystego z powodu braku funduszów.

01.<12. – Seret: Mieszkało tutaj tylu Polaków, co w całym powiecie suczawskim, czyli ok. 2000.

01.<12. – Seret, dwie szkoły ludowe, męska i żeńska: Mimo znacznego zgermanizowania, zrusinizowania i zrumunizowania w obydwu szkołach „około 50 dzieci zapisało się jako Polacy”.

01.<12. – Powiat Suczawa: W powiecie suczawskim mieszkało 2000 Polaków.

01.<12. – Gmina Terebleszty: Mieszkało tutaj „do 500 dusz Polaków”, a do tamtejszych dwóch szkół – rumuńskiej i niemieckiej uczęszczało 40 polskich dzieci, którym po kilkuletniej nauce polskiego jesienią 1898 r. gmina odmówiła udostępniania pomieszczenia na zajęcia z języka polskiego.

01.12. – Czerniowce: Ukazał się 4. numer 17. rocznika „Gazety Polskiej”, a w nim m.in.: „Wilcze pretensje”, „Z wycieczki po kraju”, „Bezpłatna wypożyczalnia [sereckiej filii Koła Pań TSL ze Lwowa]”.

01.12. – Sadogóra: Anonimowy korespondent napisał o założonym przez ks. Michała Piotrowskiego stowarzyszeniu tutejszych mieszczan „Gospoda Polska”.

01.07. – Cernăuți: Ludmiła Boryslawska, żona Władysława Boryslawskiego, a murit la vârsta de 39 de ani. Înormântarea ei, condusă de mai mulți preoți din trei rituri catolice, a avut loc luni, 9 ianuarie.

01.08. – Cernăuți: A apărut numărul 3 al anului 17 al „Gazetei Polone”, în care au fost publicate, printre altele articole: „Pr. Jan Badeni”, „Cenzura rusă”.

01.09. – Lucavăț: Antoni Raszyc Rejowicz, proprietar de terenuri și soldat în armata poloneză în anul 1863, a murit la vârsta de 66 de ani. Înormântarea sa a avut loc miercuri, 11 ianuarie.

01.11. – Liov, sediul propriu al Cercului Literar-Artistic: A avut loc un banchet pentru a sărbători șaizeci de ani de activitate a lui Karol Brzozowski, cel mai bătrân poet polonez în viață.

01.<12. – Băhrinești: Locuiau aici 97 de polonezi, iar copiii lor, ca în multe alte sate din Bucovina, au fost privați de învățarea limbii polone.

01.<12. – Baineț – Vicșani: În aceste sate locuiau 390 de polonezi.

01.<12. – Adâncata: Locuiau aici până la 200 de polonezi, iar școala o frecventau 20 de copii polonezi, care nu învățau limba polonă.

01.<12. – Oprișeni: Locuiau aici aproximativ 130 de polonezi, iar școala locală era frecventată de „20 de polonezi de ambele sexe” care nu învățau limba maternă din cauza lipsei de fonduri.

01.<12. – Siret: Locuiau aici în jur de 2000 de polonezi, la fel ca în tot districtul Suceava.

01.<12. – Siret, două școli populare, una pentru bărbați și una pentru femei: În ciuda germanizării, rusificării și a românilizării considerabile, în ambele școli „aproximativ 50 de copii s-au înscris ca polonezi”.

01.<12. – Districtul Suceava: În districtul Suceava locuiau 2000 de polonezi.

01.<12. – Comuna Tereblecea: Locuiau aici „până la 500 de suflete poloneze”, iar la cele două școli de acolo – română și germană – frecventau 40 de copii polonezi, pentru care, după mulți ani de învățare a limbii polone, în toamna anului 1898, comuna a refuzat să pună la dispoziție o sală pentru orele de limba polonă.

01.12. – Cernăuți: A apărut numărul 4 al anului 17 al „Gazetei Polone”, în care au fost publicate, printre altele articole: „Pretenții de lup”, „Dintr-un tur de țară”, „Sala de împrumut [a filialei din Siret a Cercului de Doamne din Liov]”.

01.12. – Sadogura: Un corespondent anonim a scris despre o societate a orășenilor locali, „Gospoda Polska”, fondată de pr. Michał Piotrowski.

01.13. – Cernăuți, Societatea Polonă de Lectură:

01.13. – Czerniowce, Czytelnia Polska: Wydział TBPiCP uczcił pamięć Juliana Mianowskiego, powstańca styczniowego, swojego członka, prezesa oraz ofiarodawcy francuskiego księgozbioru. Okolicznościowe przemówienie wygłosił prezes radca dworu Wisłocki.

01.13. – Czerniowce, Czytelnia Polska: „Ognisko” studentów polskich wznowiło piątkowe odczyty z historii Polski. Student praw Bilobram mówił o królu Ludwiku Węgierskim i królowej Jadwidze.

01.13. – Czerniowce, staw (dawniej Rennera): Urządzone przez Towarzystwo Łyżwiarskie wyścigi z nagrodami dla kilku grup zawodników.

01.14. – Czerniowce: Posiedzenie Bukowińskiej Izby Lekarskiej.

01.14. – Śniatyn: Wieczór taneczny z udziałem mieszkańców Czerniowiec.

01.15. – Czerniowce, Czytelnia Polska: Amatorskie przedstawienie trzech jednoaktówek: „Przed śniadaniem” A. Fredry, „Deszcz i pogoda” Leona Gozłana i „Takie wszystkie” Karola Nereya.

01.16. – Czerniowce, kościół OO. Jezuitów: Nabożeństwo żałobne za spókoj dusz śp. ks. Jana Badeniego i ks. Kaspra Szczepkowskiego, byłych prowincjałów tego zakonu.

01.16. – Zaleszczyki: Bezimienny autor napisał do czerniowieckiej „Gazety Polskiej” korespondencję o tutejszej „Gwieździe”.

01.18. – Czerniowce, Czytelnia Polska: Bardzo udane przedstawienie jasełek staraniem Katolickiego Stowarzyszenia „Przyjaźń”. Liczna publiczność.

01.18. – Lwów: Tego dnia „Dziennik Polski” w korespondencji z Czerniowiec mówił o niesprawiedliwym pomijaniu Polaków przy awansach w sądownictwie i używaniu niemieckiej pieczęci parafialnej zamiast w języku łacińskim.

01.18. – Wyżnica: Przeżywszy 74 lata zmarła Anastazja z Taborów Kapri. Pogrzb odbył się w sobotę 21 stycznia.

01.19. – Czerniowce: Ukazał się 6. numer 17. rocznika „Gazety Polskiej”, a w nim m.in. artykuł „Prasa galicyjska o sprawach polskich na Bukowinie [„Dziennik Polski”, „Gazeta Narodowa”, „Nowa Reforma”, „Ruch Społeczny”].”

01.21. – Czerniowce: Ks. kan. Kajetan Kasproicz i dr Eugeniusz Mitkiewicz jako przedstawiciele wydziału Bursy Katolickiej im. Issakowicza oraz radca

Departamentu APAF i L a onorat memoria lui Julian Mianowski, insurgent din ianuarie 1863, membru al societății, președinte și donator al colecției de cărți franceze. Un discurs comemorativ a fost ținut de președintele Curții, consilierul Wisłocki.

01.13. – Cernăuți, Societatea Polonă de Lectură: Studenții polonezi ai Societății Academice Poloneze „Ognisko” au reluat lecturile de vineri despre istoria Poloniei. Bilobram, studentul la drept, a vorbit despre regele Ludovic al Ungariei și regina Jadwiga.

01.13. – Cernăuți, iazul (înainte lui Renner): A avut loc o întrecere cu premii pentru mai multe grupe de concurenți, organizată de Societatea de Patinaj.

01.14. – Cernăuți: A avut loc ședința Camerei Medicale din Bucovina.

01.14. – Sneatin: A avut loc o serată dansantă cu participarea locuitorilor din Cernăuți.

01.15. – Cernăuți, Societatea Polonă de Lectură: A avut loc un spectacol prezentat de amatori cu trei piese de teatru într-un act: „Înainte de micul dejun” de Aleksander Fredro, „Ploaia și vremea” de Leon Gozlan și „Așa sunt toate” de Karol Nerey.

01.16. – Cernăuți, biserica Fraților Iezuiți: A avut loc o slujbă cu recviem pentru răposații pr. Jan Badeni și pr. Kasper Szczepkowski, foști provinciali ai acestui ordin.

01.16. – Zalișcînkâ: Un autor anonim a scris o corespondență către „Gazeta Polonă” despre Asociația Meșteșugarilor Polonezi „Gwiazda” din localitate.

01.18. – Cernăuți, Societatea Polonă de Lectură: Datorită eforturilor Societății Catolice „Prietenia” a avut loc o prezentare foarte reușită a scenetelor dedicate Nașterii Domnului („jasełka”), cu participarea unui public numeros.

01.18. – Liov: În acea zi, „Cotidianul Polonez”, în corespondența sa din Cernăuți, vorbește despre omiterea nedreaptă a polonezilor de la promovările în sistemul judiciar și despre utilizarea sigiliului parohial în limba germană în loc de cel în limba latină.

01.18. – Vijnița: În vârstă de 74 de ani a murit Anastasia, născută Tabor Kapri. Înmormântarea a avut loc sâmbătă, 21 ianuarie.

01.19. – Cernăuți: A apărut numărul 6 al anului 17 al „Gazetei Polone”, în care a fost publicat articolul „Presa din Galiția despre chestiunile poloneze din Bucovina [„Cotidianul Polonez”, „Gazeta Națională”, „Noua Reformă”, „Mișcarea Populară”].”

01.21. – Cernăuți: Pr. can. Kajetan Kasproicz și dr. Eugeniusz Mitkiewicz, în calitate de reprezentanți ai Internatului Catolic „Issakowicz”, precum și consilierul curții Wisłocki și Władysław Sołtyń-

dworu Wisłocki i Władysław Soltyński w imieniu Domu Polskiego podziękowali posłowi dr. Stefanowi Stefanowiczowi za przyznanie po 1000 złr z kwoty 2000 złr ofiarowanej przez bezimiennego ofiarodawcę.

01.21. – Czerniowce, sala Czytelni Polskiej: Urządzony przez studenckie „Ognisko” wieczór taneczny.

01.21. – Czerniowce: Festyn kostiumowy na lodzie urządzony przez Towarzystwo Łyżwiarskie.

01.<22. – Kraków: Tutejszy „Ruch Społeczny” przyniósł artykuł „Kresy bukowińskie”, streszczony przez „Gazetę Narodową”, a przedrukowany przez krakowski „Czas”, który został źle przyjęty przez część ziemiaństwa polskiego.

01.<22. – Lwów, Wyższy Sąd Krajowy: Tenże trybunał uchylił postanowienie sądu czerniowieckiego o niezarejestrowaniu statutu Polskiego Towarzystwa Zaliczkowego i Oszczędności w Czerniowcach.

01.22. – Czerniowce: Ukazał się 7. numer 17. rocznika „Gazety Polskiej”, a w nim m.in. artykuły: „Bohaterom z r. 1863” K. K[olałowskiego], „Z wdzięczności”, „Dla Bukowiny”, „Wybory do Rady Miejskiej w Czerniowcach”.

01.22. – Czerniowce: Tego dnia „Gazeta Polska” ze zdumieniem przyjęła niezadowolone rumuńskiej gazety „Patria”, która oburza się na Radę Szkolną Krajową za zezwolenie na naukę języka polskiego w Opryszenach, finansowaną przez Polaków, a nie chce finansować nauki języka rumuńskiego Rusinów Wołczanieckich.

01.22. – Czerniowce: Ze Lwowa przyjechał Stanisław Rossowski, poeta i redaktor „Słowa Polskiego”, aby wygłosić odczyt o powstaniu styczniowym podczas czerniowieckiego obchodu. Rossowski zamieszkał u Klemensa Kołakowskiego.

01.22. – Czerniowce, Biblioteka Czytelni Polskiej: Z powodu przygotowań do obchodu styczniowego wypożyczalnia książek nieczynna.

01.22. – Czerniowce: Tutejszy „Sokół” urządził obchód rocznicy wybuchu powstania styczniowego i siódmej rocznicy założenia czerniowieckiego „Sokoła”. Na program złożyły się: słowo wstępne prezesa „Sokoła”, „Polonez” Orłowskiego w wykonaniu chóru „Echo”, ćwiczenia sokołów z maczugami, odczyt Stanisława Rossowskiego o powstaniu styczniowym, wykonanie piramid przez sokołów, „W noc styczniową” – fantazja poetycka Klemensa

ski, în numele Casei Polone, au mulțumit deputatului dr. Stefan Stefanowicz pentru acordarea de 1000 florini din cei 2000 florini donați de un binefăcător anonim.

01.21. – Cernăuți, sala Societății Polone de Lectură: A avut loc o serată dansantă organizată de studenții Societății Academice Poloneze „Ognisko”.

01.21. – Cernăuți: A avut loc un picnic costumat pe gheață organizat de Societatea de Patinaj.

01.<22. – Cracovia: Gazeta „Mișcarea Populară” locală a publicat un articol „Kresy din Bucovina”, rezumat de „Gazeta Națională” și retipărit de „Timp” din Cracovia, care nu a fost bine primit de o parte din moșieri polonezi.

01.<22. – Liov, Curtea Supremă de Justiție: Această curte a anulat decizia tribunalului din Cernăuți de a nu înregistra statutul Societății Poloneze de Creditate și Economii din Cernăuți.

01.22. – Cernăuți: A apărut numărul 7 al anului 17 al „Gazetei Polone”, în care au fost publicate, printre altele, articole: „Eroilor din anul 1863” K. K[olałowski], „Din recunoștință”, „Pentru Bucovina”, „Alegeri pentru Consiliul Orășenesc din Cernăuți”.

01.22. – Cernăuți: În acea zi, „Gazeta Polonă” cu uimire a primit nemulțumirea ziarului românesc „Patria”, care a fost indignat de decizia Consiliului Școlar Național privind permiterea predării limbii polone în Oprișeni, finanțată de polonezi, în timp ce refuză să finanțarea predării limbii române rușilor din Volcineț.

01.22. – Cernăuți: Stanisław Rossowski, poet și redactor al gazetei „Cuvântul Polonez”, a venit de la Liov pentru a ține o prelegere despre insurgența din ianuarie 1863 la festivități din Cernăuți. Rossowski a locuit la Klemens Kołakowski.

01.22. – Cernăuți, Biblioteca Societății Polone de Lectură: Din cauza pregătirilor pentru comemorarea insurgenței din ianuarie 1863, sala de împrumut de cărți a fost închisă.

01.22. – Cernăuți: A avut loc comemorarea insurgenței din ianuarie 1863 și a celei de-a șaptea aniversări de la înființarea Societății de Gimnastică „Sokół” din Cernăuți, organizate de Societatea de Gimnastică „Sokół” din localitate. Programul a cuprins un cuvânt introductiv al președintelui Societății de Gimnastică „Sokół”, „Polonez” lui Orłowski interpretat de corul „Echo”, exercițiile șoimilor cu măciuca, prelegerea lui Stanisław Rossowski despre insurgența din ianuarie 1863, reprezentarea piramelor de către șoimi, „În noaptea de ianuarie” – o fantezie poetică a lui Klemens Kołakowski, un tablou vibrant însoțit de

Kołąkowski, obraz z żywych osób przy śpiewie „Straży nad Wisłą” w wykonaniu chóru „Echo”.

01.22. – Czerniowce, lodowisko: Festyn na lodzie pod nazwą „Noc zimowa w Pekinie”. Na czele komitetu urządzającego stał prof. Antoni Pawłowski.

01.??. – **Czerniowce**, Czytelnia Polska: „Ognisko” urządziło zabawę taneczną.

01.23. – Wiedeń: Międzynarodowy uroczysty obchód setnej rocznicy urodzin Adama Mickiewicza.

01.26. – Czerniowce: Ukazał się 8. numer 17. rocznika „Gazety Polskiej”, a w nim m.in.: „Nowa Rada Miejska” (w której znalazło się zaledwie czterech Polaków: Karol Borysławski, Jan Kasprzycki, Antoni bar. Kochanowski, Józef Wisłocki), „Głosy prasy bukowińskiej”.

01.27. – Czerniowce, sala Czytelni Polskiej: Odczyt „Ogniska” niedoszły do skutku przed tygodniem z powodu przygotowań do obchodu rocznicy powstania styczniowego. Student praw Kazimierz Piątkiewicz mówił o Władysławie Jagiello.

01.28. – Czerniowce, sala Czytelni Polskiej: Urządzona przez tutejszą „Gwiazdę” zabawa taneczna.

01.<29. – Kraków, Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń: Zjazd delegatów wybrał nowe władze. Do rady nadzorczej z Bukowiny wszedł Grzegorz Bohdanowicz z Oszechlibów.

01.29. – Czerniowce, sala Czytelni Polskiej: Doroczne walne zgromadzenie członków „Sokoła”. Klemensa Kołąkowski wybrano na prezesa, na delegata do Związku i wydziału okręgowego; Edmunda Elstera na wiceprezesa; na członków wydziału: Mikołaja Agopsowicza, Henryka Altheima, Wincentego Korytyńskiego, Jana Krzanowskiego, Władysława Sołtyńskiego, Wojciecha Wejdeleka, Edmunda Wesołowskiego i Włodzimierza Wysockiego; do komisji kontrolującej: Gasparego i Mitkiewicza.

01.29. – Czerniowce, Czytelnia Polska: Amatorskie przedstawienie jasełek przez „Przyjaźń” na dochód TBPiCP.

Jan Bujak – Kraków

cântecul „Gărzile de pe Vistula” interpretat de corul „Echo”.

01.22. – Cernăuți, patinoar: A avut loc un picnic pe gheață numit „Noaptea de iarnă la Beijing”. Comitetul de organizare a fost condus de profesorul Antoni Pawłowski.

01.??. – **Cernăuți**, Societatea Polonă de Lectură: A avut loc o petrecere dansantă organizată de Societatea Academică Poloneză „Ognisko”.

01.23. – Viena: A avut loc sărbătorirea internațională a centenarului nașterii lui Adam Mickiewicz.

01.26. – Cernăuți: A apărut numărul 8 al anului 17 al „Gazetei Polone”, în care, au fost publicate, printre altele: „Un nou Consiliul Orășenesc” (din care făceau parte doar patru polonezi: Karol Borysławski, Jan Kasprzycki, bar. Antoni Kochanowski, Józef Wisłocki), „Vocile presei din Bucovina”.

01.27. – Cernăuți, sala Societății Polone de Lectură: Prelegerea Societății Academice Poloneze „Ognisko” nu a avut loc în urmă cu o săptămână din cauza pregătirilor pentru comemorarea insurecției din ianuarie 1863. Kazimierz Piątkiewicz, student la drept, a vorbit despre regele Vladislav al II-lea al Poloniei.

01.28. – Cernăuți, sala Societății Polone de Lectură: A avut loc o petrecere dansantă organizată de Asociația Meșteșugarilor Polonezi „Gwiazda” din localitate.

01.<29. – Cracovia, Societatea de Asigurări Mutuale: Au avut loc un congres în cadrul căruia delegații au ales conducerea. Grzegorz Bohdanowicz din Bucovina, născut Oszechlib a intrat în comisia de cenzori.

01.29. – Cernăuți, sala Societății Polone de Lectură: A avut loc adunarea generală anuală a membrilor Societății de Gimnastică „Sokół”. Klemens Kołąkowski a fost ales președinte, în calitate de delegat al Uniunii și al consiliului de conducere districtual; Edmund Elster în calitate de vicepreședinte; ca membri ai consiliului de conducere: Mikołaj Agopsowicz, Henryk Altheim, Wincenty Korytyński, Jan Krzanowski, Władysław Sołtyński, Wojciech Wejdelek, Edmund Wesołowski și Włodzimierz Wysocki; pentru comisia de inspecție: Gaspar și Mitkiewicz.

01.29. – Cernăuți, Societatea Polonă de Lectură: A avut loc o prezentare a scenetelor dedicate Nașterii Domnului („jasełka”), susținută de amatorii Societății Catolice „Prietenia” pentru strângerea de fonduri în beneficiul APAF și L.

Trad. Ștefania Carmen Dorosceac

LUTY

- 2 II** – 160. rocznica urodzin **Marii Rodziewiczówny** (1863-1944), pisarki;
- 3 II** – 160. rocznica śmierci **Teofila Lenartowicza** (1822-1863), poety i etnografa;
- 4 II** – 80. rocznica urodzin **Wandy Rutkiewicz** (1943-1992), alpinistki, himalaistki, zdobywczyni Mount Everest i K2;
- 5 II** – 130. rocznica urodzin **Romana Ingardena** (1892-1970), filozofa i teoretyka literatury;
- 7 II** – 140. rocznica śmierci **Józefa Szujskiego** (1835-1883), historyka i publicysty;
- 8 II** – 5. rocznica śmierci **Jakuba Erola** (1941-2018), grafika, autora plakatów;
- 9 II** – 65. urodzin **Henryka Sawki** (1958), rysownika i satyryka;
- 12 II** – 80. rocznica śmierci **Wacława Kisielewskiego** (1943-1986), pianisty;
- 14 II** – 5. rocznica śmierci **Antoniego Krauze** (1940-2018), reżysera i scenarzysty filmowego;
- 16 II** – 40. rocznica śmierci **Kazimierzy Iłakowiczówny** (1892-1983), poetki, prozaika, dramaturga i tłumaczki;
- 19 II** – 550. rocznica urodzin **Mikołaja Kopernika** (1473-1543), polskiego astronoma i matematyka, ekonomisty, lekarza, autora teorii heliocentrycznej budowy świata;
- 20 II** – 20. rocznica śmierci **Józefa Szczepańskiego** (1919-2003), pisarza, eseisty;
- 21 II** – 80. rocznica urodzin **Rafała Olbińskiego** (1943), malarza i plakacisty;
- 22 II** – 40. rocznica śmierci **Mieczysława Jastruna** (1903-1983), poety, prozaika, eseisty, tłumacza;
- 26 II** – 110. rocznica urodzin **Zdzisława Libery** (1913-1998), historyka literatury;
- 27 II** – 90. rocznica urodzin **Aleksandra Minkowskiego** (1933-2016), pisarza;
- 28 II** – 45. rocznica śmierci **Janusza Meissnera** (1901-1978), pisarza, pilota.

FEBRUARIE

- 2 II** – 160 de ani de la nașterea **Mariei Rodziewiczówna** (1863-1944), scriitoare;
- 3 II** – 160 de ani de la moartea lui **Teofil Lenartowicz** (1822-1863), poet și etnograf;
- 4 II** – 80 de ani de la nașterea **Wandei Rutkiewicz** (1943-1992), alpinistă din Himalaya, cuceritoarea vârfului Everest și K2;
- 5 II** – 130 de ani de la nașterea lui **Roman Ingarden** (1892-1970), filosof și teoretician al literaturii;
- 7 II** – 140 de ani de la moartea lui **Józef Szujski** (1835-1883), istoric și publicist;
- 8 II** – 5 ani de la moartea lui **Jakub Erol** (1941-2018), grafician, autor de afișe;
- 9 II** – 65 de ani de la nașterea lui **Henryk Sawka** (1958), desenator și satirist;
- 12 II** – 80 de ani de la moartea lui **Wacław Kisielewski** (1943-1986), pianist;
- 14 II** – 5 ani de la moartea lui **Antoni Krauze** (1940-2018), regizor și scenarist de film;
- 16 II** – 40 de ani de la moartea **Kazimierei Iłakowiczówna** (1892-1983), poetă, prozatoare, dramaturgă și traducătoare;
- 19 II** – 550 de ani de la nașterea lui **Nicolaus Copernic** (1473-1543), astronom și matematician polonez, economist, doctor, autorul teoriei heliocentrice a structurii lumii;
- 20 II** – 20 de ani de la moartea lui **Józef Szczepański** (1919-2003), scriitor, eseist;
- 21 II** – 80 de ani de la nașterea lui **Rafał Olbiński** (1943), pictor și afișist;
- 22 II** – 40 de ani de la moartea lui **Mieczysław Jastrun** (1903-1983), poet, prozator, eseist, traducător;
- 26 II** – 110 ani de la nașterea lui **Zdzisław Libera** (1913-1998), istoric al literaturii;
- 27 II** – 90 de ani de la nașterea lui **Aleksander Minkowski** (1933-2016), scriitor;
- 28 II** – 45 de ani de la moartea lui **Janusz Meissner** (1901-1978), scriitor, pilot.

Ogłoszenie

Szanowni Państwo – członkowie, sympatycy, a także wszyscy zainteresowani wstąpieniem do Związku Polaków w Rumunii – przypominamy o fakcie, że członkostwo w Związku Polaków w Rumunii, który jest jedyną organizacją polonijną działającą w Rumunii i uznaną przez rumuńskie władze, związane jest z opłatą składki członkowskiej w wysokości 10 RON rocznie.

Obowiązek ten dotyczy wszystkich organizacji mniejszości narodowych działających w Rumunii i jest wniesieniem symbolicznego wkładu od każdego z nas w funkcjonowanie organizacji i jej działania na rzecz zachowania naszej tożsamości narodowej.

Składki wносить należy albo bezpośrednio w siedzibie Związku Polaków w Rumunii w Domu Polskim w Suczawie, albo na ręce prezesów poszczególnych filii, którzy też udzielą Państwu wszelkich szczegółowych informacji na ten temat.

Anunț

Stimați Domni și Stimate Doamne – membri, simpatizanți, dar și toți cei interesați să adere la Uniunea Polonezilor din România – Vă reamintim despre faptul că apartenența la Uniunea Polonezilor din România, care este unica organizație a polonezilor din România, fiind recunoscută de autoritățile române, se plătește printr-o cotizație în valoare de 10 lei pe an.

Această obligație le revine tuturor organizațiilor minorităților naționale de pe teritoriul României și reprezintă o contribuție simbolică de la fiecare dintre noi pentru funcționarea organizației și a activității sale în folosul păstrării identității noastre naționale.

Contribuția poate fi făcută fie direct la sediul Uniunii Polonezilor din România, la Casa Polonă din Suceava, fie președinților fiecărei filiale locale în parte, și care vă vor da toate informațiile despre acest subiect.

Suczawa | Suceava – Alina Valentina Marcu

Jassy | Iași – Dorel Perlanovschi

Konstanca | Constanța – Barbara Breabăn

Bukareszt | București – Bogdan Polipciuc

Moara – Tadeus Biseada

Radowce | Rădăuți – Cazimir Schmidt

Gura Humorului – Cazimir Balac

Păltinoasa – Ștefania Briac

Seret | Siret – Anton Perlanovschi

Wikszany | Vicșani – Iosif Paraneac

Pojana Mikuli | Poiana Micului – Iosif Irișec

Plesza | Pleșa – Edviga Alexandrovici

Nowy Soloniec | Solonețu Nou – Ana Zielonka

Kaczyka | Cacica – Cristina Cehaniuc

**Zarząd Związku Polaków w Rumunii
Conducerea Uniunii Polonezilor din România**

KARTA POLAKA

Karta Polaka – to dokument, który jest potwierdzeniem przynależności do narodu polskiego. Zaświadcza o związkach z Polską, jej kulturą, językiem i tradycjami. Może zostać przyznany osobie nieposiadającej polskiego obywatelstwa ani też zezwolenia na stały pobyt w Polsce. Jest wyrazem moralnego obowiązku polskich władz wobec Polaków, którzy ze względu na swoje poczucie tożsamości narodowej pragną uzyskać potwierdzenie przynależności do narodu polskiego.

O przyznanie Karty Polaka należy wystąpić do Konsulatu RP w Bukareszcie. Informacje na temat procedury składania wniosków znajdują się na stronie internetowej Związku Polaków w Rumunii: www.dompolski.ro

Informacji oraz pomocy udzielić mogą także bezpośrednio pracownicy Domu Polskiego w Suczawie.

Karta Polaka (Carta Polonezului) – este un document care reprezintă confirmarea apartenenței la poporul polonez. Atestă legăturile cu Polonia, cu cultura, limba și tradițiile ei. Acest document poate fi acordat unei persoane care nu posedă cetățenie polonă și nici permis de ședere permanentă în Polonia. Karta Polaka reprezintă datoria morală a autorităților polone față de polonezii care având sentimentul identității naționale doresc să obțină o confirmare a apartenenței la poporul polonez.

Pentru a primi Karta Polaka trebuie să vă adresați Consulatului R.P. din București. Informații legate de procedurile de depunere a cererilor se află pe pagina de internet a Uniunii Polonezilor din România: www.dompolski.ro

Informații suplimentare sau ajutor vă pot oferi și angajații Casei Polone din Suceava.

Pismo Związku Polaków w Rumunii | Revista Uniunii Polonezilor din România

POLONUS

ISSN 1223-4192

Str. Ion Vodă Viteazul nr 5

720034 Suceava

Tel./fax: +40 230 520355

redactia_polonus@yahoo.com

www.dompolski.ro

DTP | Druk | Tipar



Redaktor naczelny

Redactor-șef

Elżbieta Wieruszewska-Calistru

Kolektyw redakcyjny

Colectivul de redacție

Barbara Breabăn

Iuliana Agneșca Dascălu

Ștefania Carmen Dorosceac



*Proiectul finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2023”.*

*Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.*

*Proiectul este finanțat din fondurile Cancelariei Președintelui Consiliului de Miniștri al RP
în cadrul concursului „Diaspora și Polonezii din Străinătate 2023”.*

*Publicația prezintă doar opiniile autorilor și nu poate fi identificată
cu poziția oficială a Cancelariei Președintelui Consiliului de Miniștri al RP.*

